



# VOKIETIJA PRADĖJO PRAGAISTINGIAUSIĄ SUBMARINAIŠ KARĘ.

## Gresia Amerikos su Vokietija susikirtimo pavojus.

### Vokietija pradėjo žiauriausią submarinų karę.

Washingtono Vokietijos ambasadorius Bernstoff iškėlė Suv. Valstijų valdžiai nota, paaiškinančią savo vyriausybės plianą toliau kariauti visokiais galimais būdais. Taigi ir submarinų karė nuo 1 d. vasario bus varoma be jokios atodairos ir tarptautines teises. Toje notoje aiškina, jog Vokietija pilnai pritaria prezidento Wilsono išreikštai nuomonei sulig taikos. Užvis labiausia Vokietija geidžia lygybės, savyvaldos ir teisių visoms tautoms. Ji pasiryžusi darbuotis, kad ateityje karių nebūtų.

Kaslink Belgijos, kuriai Suv. Valstijos taip karštai simpatizuoja, kancleris kelios savaitės atgal paskelbė, jog Vokietija niekuomet nenorėjo jos aneksuoti.

Taika bus padaryta su Belgija tokiomis išlygomis, kad ateityje būtų su ja užlaikomi geros kaimynystės santykiai, bet kad Vokiečių priešai negalėtų ją panaudoti kaip įrankį savo intrigoms.

Tokios išlygos esą būtinai reikalingos, kadangi Vokietijos priešai be paliovos grasina netik savo įžymiausių piliečių prakalbomis, bet taigpi konominų konferencijų statutuose Paryžiuje, kad jų pasiryžimu yra netraukti Vokietijos kaip sau lygia net taikai įvykus, bet toliau varyti prieš ją sistematiškai ekonominę karę.

Keturių viešpatybių (centralių) pasistengimai užbaigti karę nepavyko ačiu vien jų priešų (talkinginų) norams kariauti, kurie norėjo diktuoti taikos išlygas.

Neva principų delei talkinginkai atidengė savo tikrus siekius sukaldyti ir pažeminti Vokietiją, Austro-Vengriją, Turkiją ir Bulgariją. Priešais susitaikymo norus jie pastatė išnaikinimo geismą. Jie nori kariauti iki karčiai pabaigai.

Naujos apystovos verčia Vokietiją prie naujų pasiryžimų. Per pustrėčio meto Anglija naudojo savo laivyną kriminališkiems siekiams, priversti Vokietiją pasiduoti badmiryste.

Brutališku paniekinimu tarptautinių teisių talkinginkai, vadovaujami Anglijos, netik suvaržė legalę vaizbą savo priešų, bet taigpi savo besirdziu spaudimu priverstė neutralės šalis sustabdyti visą savo vaizbą, nepatinkančią talkinginkams arba aprubežiuoti pagal jų reikalavimus. Amerikos valdžia žino, kokiais būdais mėgino sustabdyti Anglija ir jos talkinginkes nuo laužymo tarptautinių teisių ir karo pagautų jurių laisvę.

To nepaisant vienok Anglijos valdžia tebevaro badmirio karę, kuri anaipol nekenkia jos priešų militarinei galybei, bet tik priverčia kentėti bada moteris, vaikus, ligonius ir senelius, kas gresia pavojum tautystei.

Britanijos tiranija be pasigalėjimo didina pasaulio kančias. Ji neatsizvelgia į žmonijos teises, nei į neutralių šalių protestus, kurioms labiausia kenkia, nepaiso net pačios Anglijos talkinginkų slaptaus troškimo taikos. Kiekviena diena pragaištingos karės atneša naujus išnaikinimus ir naujus kentėjimus. Kiekviena diena, sutrumpinanti karę, išgelbės tūkstančius narsių kareivių gyvastį ir žmonijos gerovę.

Tokiu būdu imperatoriškos valdžios taryba negalės išsitiesinti priešais savo sąžinę, prieš Vokietijos žmones ir prieš istoriją, jei apleis by kokią priemonę kagreičiausia karę užbaigt.

Nepasisekus geruoju susitaikinti su talkinginkais, kurie į taikos pasiūlymą atsakė pasiryžimu toliau kariauti, Vokietija, kad išgelbėti žmonijos gerovę ir kad apsaugoti savo pačios žmones, dabar yra priversta toliau kariauti už savo gyvybę visais galimais ginklais.

### 300 SUBMARINŲ PASIRUOŠE KAREN.

Washingtono padarė didį sujudimą Vokietijos nota sulig pasiryžimu pradėti kžiauriausią submarinų karę vi-

sais vandens keliais. Ta nota reiškia, kad Amerikos laivai, tiek pasazieriniai, tiek vaizbos bus skandinami, neat-sizvelgiant į žmonių gyvastį, kaip tai buvo su Lusitania, arba, kad plaukinystė, kol karė pasibaigs, visai būtų pertraukta. Jurių blokadai Siaurės, ir Viduržemio jūre-se paskirta būsią 300 submarinų, kurie skandys be atodairos kiekvieną laivą, kuris išdris, nepaisant persergėjimo, ten plaukti.

### VOKIEČIAI NELENKSIA NEI LIGONBUČIU LAIVU.

Vokiečiai prasergti, kad savo pasiryžime skandinti visus pasiekiamus laivus neaplenksią nei ligonių laivu, kadangi ir jie po ligonbučių skraiste dažnai gabena talkinginkams amuniciją.

Sakoma, Suv. Valstijos norinčios pertraukti diplomatiškus ryšius su Vokietija ir pareikalauti, kad ambasadorius Bernstorff būtų atšauktas.

### NEW YORKO PORTAS UŽDARYTAS.

Vokiečių notos pasekme New Yorko portas 31 d. sausio tapo uždarytas. Vokietijos internuoti laivai laikomi drūtoje sargyboje. Mat prisibijoma, kad jie pasiliuosavę neišplauktų į atviras jures ir nepradėtų riaušės Amerikos vandenyse su priešų laivais.

### Rusija pritaria Wilsonui.

Sulig prezidento Wilsono kalbos senate apie tai, kokiomis išlygomis turėtų būti padaryta taika ir užbaigta karė, Rusija išreiškė savo pilną pritarimą. Ji girdi anaipol nesant priešinga visų tautų liuosai prieigai prie jurių, ji nuolat buvus šalininkė apsiginklavimo sumažinimo, o sulig visų tautų paliuosavimo, tai Rusija karės pradžioje pažadėjus Lenkijai neprigulmybę. Bet, tik Lenkijai, o apie kitas pavergtas tautas, ypač apie lietuvius Rusija ir jos talkinginkės beveik neužsimena.

### Prūsų militarizmo negali sunaikinti talkinginkai.

William Bullitt, Amerikos laikraščių karės korespondentas nesitiki, kad talkinginkai, nors pasisektų sumušti vokiečius, sunaikintų Prūsų militarizmą, kaip jie to geidžia. Vokietija, sako tas korespondentas, pradėjo šią karę įstikinus, jog ji ginsis prieš Rusiją. Nuo to laiko mįjonai jaunuolių padėjo savo galvas už tėvynę; jų motinos ir tėvai anaipol netiki, kad jų sūnus mirė už bereikala, negeriams siekiams. Išties, Vokietijoje nėra nei vieno žmogaus, kurs manytų ar patikėtų, būk Vokietija norėjo karės, organizavo tą karę ir pradėjo. Jei Vokietija būtų nugalėta, nėra abejonės, kad jos žmonės toli gražu nesijaustų gavę užtarnautą pabaudą, bet skaitytų save nuskrįstais. Ir užiuot atkreipus savo spēkas prieš Prūsų militarizmą, jie glaustųsi prie to militarizmo kastos, maldaudami, kad vestų juos atkeršinti.

Tas reiškia, jog talkinginkai Prūsų militarizmo nesutrupsins.

Prūsų militarizmui galą veikia padarys „taika be pergalės“.

Taika be pergalės reiškia ūmą liberalų sujudimą, kad pabloškus Prūsų militarinę kastą po civilės valdžios kontrole, o civilę valdžia po žmonių kontrole. Kuomet liberalai paims viršų, maža kas liks ir iš galingo šiandien Prūsų militarizmo.

### Didelė vokiečių nelaimė.

Paryžiuje sužinota iš tulo belaisvio laiško, jog gruodžio mėnesyje atsitkus eksplozija Dreseno arsenale, apie ką buvo savo laike rašyta „Žvaigždėje“, buvus tokia smarki, kad dvylikos mylių rate visų namų langai išbėbė ir 1.000 merginų bei moterų, dirbusių amuniciją, tapo užmušta. Bet ar tai teisybė, nežinia. Vokietijos valdžia, sakoma, uždraudus apie tai garsinti.

### 700.000 prancūzų dirba vokiečiams.

Vokietijos valdžios įsakymu iš užimtų jos kariumenės žemių Prancijoje sumobilizuota 700.000 prancūzų ir išskirstyta po Vokietijos dirbtuves. Iš vieno tik kaimo Emery-Hallon išgabenta į priverstinius darbus 300 žmonių, visokio amžio, luomo, taip moterų bei vaikų kaip ir vyrų. Tame gi kaime gyventojų buvę 900.

### 100.000 lenkų išvežta Vokietijon.

Londono laikraščiai garsina sužinoję nuo autoritetingų lenkų, jog pastaruoju iš Varšavos gubernijos išgabenta prievarta 100.000 lenkų į Vokietiją prie įvairių darbų. Sakoma, jog netik vyrai išgabenta, bet nemažai moterų ir vaikų. Aršiausia, kad tie tremtiniai turi dirbti labai sunkiose aplinkybėse po neapsakytai žiauria priežiūra, blogai maitinami ir neapsaugoti nuo šalčio, drėgnumo ir kitokių sveikatai kenkiančių dalykų.

### SUOKALBIS NUŽUDYTI ANGLIJOS PREMIERA.

Keturi žmonės Drebeje tapo areštuoti pasekme atidengto suokalbio nužudyti Anglijos premiera, Lloyd George, ir jo padėjėją Artur Henderson'ą karės ve limo reikaluose. Visi kaltinamieji neprisipažįsta prie kaltės.

### Vokiečiai laimėjo pas Verduną.

In šiaurvakarus nuo Verduno vokiečiai viesulingai užatakavę kalno 304 pozicijas, paėmė mylią prancūzų apkasų. Taipgi Numirusio Zmogaus kalną pusėtinai apšaudė. Suėmė 500 belaisvių ir daug amunicijos bei ginklą. Prancūzams kontratakos nepasisekė.

### Anglija sudrūtino Šiaururio blokadą.

Anglijos valdžia pranešė Suv. Valstijoms, jog dėlei kariškų operacijų nekuris šiaurės jūre-se plotas esąs paojingas laivų plaukiojimui. Vadinas, Anglija pažymėtoje srityje dar labiau sudrūtino savo bliokadą, kad nedaleisti prekybos laivų Vokietijon.

### Britanijos skraiduolis paskendo su 260 kareiviais.

Britanijos pagalbinis pakraščio laivas „Laurentic“, 14.892 tonų įkrovos, paskendo nuo submarino ar minos su 260 kareiviais ir apicieriais. Išsigelbėjo gi 12 apicierių ir 109 kareiviai.

### Rusai vėl užėmė ofensivą Rumanijon.

Sulig Petrogrado žinių, rusų armija užėmus ofensivę prieš austro vokiečių drūtas pozicijas abiem Kimpolung-Jakobeni kelio šonais, pietvakarių Moldavijoj, netoli šiaurvakarių Moldavijos pasienio. Pas Rygą taipgi rusai tris vokiečių atakas atmušė.

Iš Berlyno tečiaus pranešama rusus pralaimėjus užpuolimą su dideliais sau nuostoliais pas upę Aa, netoli Rygos. (Taša iš karės žinių ant 5-to pusl.)

— Pajei Chaleaunen, Prancijoje, susimušė traukinys; 18 pasazierių neteko gyvybės.

### Skubinkimės užbaigti gerą darbą.

Kitoje vietoje šiame „Žvaigždės“ numeryje skaitytojas ras atskaitą, parodančią, jog mūsų karės belaisviams Vokiečių kalėjimuose, knygų jau suaukota suvirš viena tūkstanį dolerių. Prisipažįstame, jog pradėdami darbą mes daugiau tikėjome. Taigi dar kartą raginame visus geros valios tautiečius, kad pasiskubintų aukoti.

Iš savo pusės darome šį pasiūlymą: Kas iš mūsų redakcijos per sekančias dvi savaites pirs knygas del karės belaisvių, tai visiems nuleisime pusę kainos. Ir taip, kas prisius 1 dol., to vardan siūsime belaisviams, už 2 dolerių knygų ir ano varda taip garsisime.

Sušelpkime savo vargdienius brolius belaisvius gero mis katalikiškoms knygoms.



# Iš mūsų atgijimo istorijos.

(Pabaiga.)

Per lenkmetį Seinų vyskupija, ilgai našlavusi, mirus vyskupui Strašinskiui, susilaukė naujo ganytojo vyskupo Lubienko. Nors neilgai jis valdė vyskupiją, nes 1869 išvežtas į Rusiją mirė, bet ir tuo trumpu laiku padarė gana daug. Seminarijoje įvedė šešių metų mokslo kursą, šalia filozofijos ir teologijos į mokslo programą įdėjo matematiką, literatūrą, graikų, prancūzų, ir norintiems vokiečių kalbą, padidino skaičių priimamų į seminariją auklėtinių.

Beveik visi klierikai buvo lietuviai, lenkų buvo tik keli. Tautinio lietuvių susipratimo nebuvo, bet pakėlimas seminarijos mokslo vedė juos prie to. Niekas lietuviams auklėtiniams, nors vis kalbantiems lenkiškai, negynė nei neklidė gyventi savų lietuviškų gyvenimų. Kaip žmonės, taip ir klierikai mėgo daug lietuviškai dainuoti. Vakaraus pasilsio laiku seminarija skambėdavo nuo lietuviškų dainų. Per vakaciją klierikai prisirinkdavo nuo giminių ir pažįstamų naujų dainų ir per metus jas dainuodavo. Beveik kiekvienas klierikas turėjo dainų rinkinėlį, vadinamą dainų „kantičokomis.“

Graudžiomis, liūdnomis, širdingomis dainų melodijomis įgėrėdavosi literatūros profesorius kun. Jemiolkovskis, lenkas, išsimokinęs lietuviškai ir lietuvius užjaučiąs. Jisai klierikams sakėdavo, kad lietuvių poezija esanti tose dainose, kurioms išnykus žūsianti ir lietuvių poezija, ir gailindavosi, kad jos nykstančios. Vieną kartą klierikams bedainuojant, jis pagirdamas tas dainas taip pasakė. Klierikai jam pažadėjo vasarą daugiau jų surinkti.

Ir surinko jų 500 iš visų Suvalkų gubernijos kampų, daugiausiai iš Kalvarijos apskrities. Uoliausias rinkikas buvo Adolfas Lapinskis. Jis jas labai dailiai nurašė ir kunigū būdamas rūpinosi Varšuvoje išspausdinti, bet lietuviškai spaudai uždraustai esant, iš to rūpesčio nieko neišėjo. Menama, kad tų dainų rankraštis dabar esąs Krokovoje Mokslo draugijos ar universiteto knygyne.

Minėtasis kun. Jemiolkovskis buvo profesorium lenkų literatūros ir pats buvo literatas. Savo pamokomis ir aiškinimais jis mokėjo auklėtiniams idiegti meilę literatūros ir norą rašyti. Klierikas Adolfas Lapinskis, dainų rinkikas, to profesoriaus žadinamas ir giriamas, rašinėjo lenkiškai elies.

Berašant lenkiškai atsirado seminarijos auklėtiniams noro bandyti ir lietuviškai. Adolfas Lapinskis dėstinėjo ir lietuviškų eilių. Prirašęs jų jįsai buvo gana daug. Kur jo eilių rankraštis yra dingęs, nežinia. Vienas jo dar seminarijoje, bebūvant eilėmis rašytas veikalėlis „Garsas Jaunystės“ yra pas šio straipsnelio rašytoją. Autorius gyva, gana, gryna kalba dėsto jame savo vaikystės džiaugsmus ir vargus, kai pas savo tėvą mokytoją Sintautuose ėjo mokyklą ir nupiešia gyvą vaiko papročių vaizdelį. Veikalėlyje tame yra 36 numeruoti puslapiai; beveik kiekviename yra po 12 eilių. Ant pirmo nenumeroto lapo yra lenkiškai parašytas tų eilių paaukojimas „Mylimam ir labai mielam draugui,“ kurio pravardė nepasakyta, ir autoriaus pasirašyta: Adolf Lapinski, su pade data 20 lapkričio 1867 m. Ant paskutinio numeroto lapo po tekstu yra pažymėta: Rasziau Sejnauose d. 22 Rugsėjo mėnesio 1866 m. Lauras Szeksznapelwis.“ Atminus, kad Adolfas Lapinskis buvo gimęs ir augęs Sintautuose, kur jo tėvas mokytojavo, o kun. Tatarė, parašiusis čia svarbiausius savo raštus, klebonavo, galima minti, kad iš savo klebono buvo ėmęs pavyzdį ir gavęs pažadinimą lietuviškai rašyti.

Ne vienas A. Lapinskis būdamas seminarijoje lietuviškai rašinėjo. Jurgis Narkevičius lietuviškai vertė „Vade mecum.“ Rašinėjo M. Dabrila, dabar Vilkaviškio džeponas ir Seinų vyskupijos administratorius. Neatsilikę, turbūt, buvo ir kiti jų draugai, kaip galima minti jų raštų ir darbų.

Rašyti buvo stengiamasi gryna kalba, kaip matyt iš minėtojo Lapinskio „Garso Jaunystės“. Reikalas grynai lietuviškai rašyti to laiko klierikus, Lapinskio draugus, bus, turbūt, pažadines sustatyti lietuviškai lenkišką žodyną, prisilaikant „Bobrovskio.“ Prieš išvažiuodami vasaros atostogų sutarė jie rinkti jam medžiagą. Kai kurie laikydami sutarimą ėmė tai daryti. Tik iš to nieko neišėjo, gal kad darbas buvo perdidelis, o prisirengimas prie jo permenkas. Bet visai ir šis sumanymas neliko be vaisiaus. Vienas tų susitarusiųjų Simanas Skinkys, vėliau būdamas kunigu, iš gyvos žmonių kalbos uoliai rinko žodžius, patarles ir sakinius. Tą savo rinkinį paskolino nabašninkui Petrui Kriaučiūnui, kai jis buvo mokytojum Marijampolės gimnazijoje. Tasai rankraštis pas jį liko. Ar jis, jam mirus, yra kur dingęs, ar likęs jo popierose, nežinia. Kun. Skinkys buvo pradėjęs apie 1875–6 m. ir lietuviškai lenkišką žodyną rašyti, bet jo nepabaigė.

Toki buvo prie vyskupo Lubienko 1864—1869 tautiniai supratimai ir pastangos Seinų seminarijoje. Kalbant apie tai, reikia atminti, kad visi klierikai ir paskui pabaigę seminariją kunigai tarp savęs kalbėdavo lenkiškai. Kunigais būdami vyskupo Lubienko auklėtiniai parapijose, kur matė reikala, įvedinėjo lietuviškus pamokslus ir giesmes, vaikus lietuviškai ėmė mokyti katekizmo, žadino mokytis lietuviškai skaityti ir rašyti. Su-

valkų gub. ne jie tą darbą pradėjo, bet Džukuose, ypač Seinų pavieta, kur bažnyčiose buvo viskas lenkiškai, jie ėmė įvedinėti ir lietuviškus pamokslus, ir giesmes, ir poterius, ir katekizmą. 1869 k. Leonavičius, vysk. Lubienko auklėtinis, dabartinis Lukšių klebonas, drauge su klebonu Sakevičium Veisijuose įvedė lietuviškus pamokslus. Tasai jaunas kunigas kalėdodamas rado vieną kaimutį su 15 gryčių, kur žmonės lenkiškai mokėjo, ir pačiuos Veisijuos keletą lenkų. Kiti parapijos žmonės nemokėjo poterių nei lietuviškai nei lenkiškai. Tasai kunigas pargabeno 150 egzempliorių kun. Brundzos elementorių, išdalino juos parapijoje, prižiūrėjo jaunus ir mažus, kad išmoktų skaityti ir paskui poterius. Kai jauni buvo išmokę, turėjo mokyti poterių ir senuosius. Po šitokios pradžios kiti kunigai palengva ėmė tai daryti ir kitose Džukijos parapijose. Kunigai platinė valdžios draudžiamas dvasiškas ir maldų knygas. Ir knygas platinant kai kurių uolumas buvo nepaprastas. Kun. M. Dabrila, dabar Vilkaviškio džiakonas, imdamas klebonauti Leipalingio Leipūnų) par. beveik nerado pas žmones lietuviškų maldų knygų, o išeinant jam iš tos parapijos kiekvienuose namuose buvo po kelias. Jis išplatino joje 4 ar 5 tūkstančius maldų knygų.

Būdami kunigais vysk. Lubienko auklėtiniai išsiskirstę po parapijas liuosu laiku ir šį tą rašinėdavo. Uoliausias jų visų rašytojas buvo kun. Simanas Narkevičius. Jis aprašė savo gimtinio Santakos kaimo papročius. Tie „Santakos atminimai,“ taip rodos jie pavadinti, sulyg kun. Dabrilos žodžių, buvę taip gyvai nupiešti, kad klausydamas juos skaitant, vietomis virsti žmogus besijuokdamas ir vietomis turi apverkti. To veikalo rankraštis buvo kun. Tomo Žilinsko knygyne, esančiam jo tėviškėje Domeikų kaime Sunskų par. Iš ten jį pasiskolinęs buvo Ziūru—Gudelių M. Merkevičius. Kas dabar su juo per šį karą pasidarė, nėra žinios. Kun. Sim. Narkevičius rašė eilėmis ir proza. Jo eilių iš Kondratavičiaus verstų buvo spausta pirmuosiuose „Aušros“ numeruose. Kai kurie jo raštai buvo išleisti Prūsijoje. „Maža dovanėlė“ jaunimui kelis kartus spausta ir šiandien yra labai naujinga jauniems. Prieš karą, jam mirus, apie jį ir jo raštus buvo rašyta „Saltinyje.“

Kun. Andriejus Barkauskas, kitas vyskupo Lubienko auklėtinis, muzikos mėgėjas, rašinėjo eilių. Išvertęs visus brevijoriaus himnus nusiuntė į Petrapilės mokslų akademiją. Kas su jais ten buvo padaryta nėra žinios. Jo satyrų viena „Pusė puodo taukų uodo“ pajuokia, kaip valsčiaus teisėjas iš dviejų kaimynų, kuriuodu, radę „pusę puodo taukų uodo“, pasidavė į teismą, išdūlęs po 30 rub. pagaliaus sutaikė, bet tuodu, kaip uodas, sūbliuško. Žinoma buvo skaudi satyra „Zanavykas diktas vyras,“ dainelė „Giesminykai sakalėliai, kantarkos gegutės“ ir giesmių... Garbink Dievą ant augštvbių, Simeon šventas, seneliu vadytas, vyskupu statytas.“ Jis grynino „Sventas Dieve“, išmezdamas lenkiškus žodžius ir apie 1880 įvedė pataisytą tekstą į Zapyškio bažnyčią. Perdirbo rašančių ir pritaikė jam gaidas. Rašė daug ir kitokių dalykų, kurie, kaip ir visi raštai, nežinia kur išsimėtė. Pabaigę gyvenimą nelaimingai nesulaukęs gilios senatvės (1843—1897). Jaunas kunigas būdamas, turbūt tuoj iš seminarijos (išėjęs, buvo paskirtas vikaru prie Seinų katedros ir seminarijoje giedojimo profesorium. Vyskupas Vierzbowskis už vieną nepaklausymą iškėlė jį iš Seinų. Jisai jautėsi neteisingai pabaustas ir nuskriaustas esąs. To niekad neužmiršo, tuo graužėsi, dėlto išėjo iš galvos ir taip nelaimingas pas savo brolių Santakos kaime Kalvarijos parapijos mirė.

Dainų rašinėjo dar vienas vysk. Lubienko laiku Seinų seminarijoje mokslą ėjusis kun. Jurgis Narkevičius, dabartinis Liubinavo klebonas. Jisai būdamas 12 metų Kalvarijoje vikaru girdėdavo žmonėse daug nepadorių dainų. Norėdamas sulaukyti juos nuo tokių dainų ėmė pats rašyti lietuviškas dainas, kurios nebūtų gėda dainuoti žmonių susirinkimuose ir pokyluose. Parašė jų daugiau, kaip dvidešimtį. Kai kurios jų buvo persirašė nėjamos ir labai išsiplatinusios žmonėse: „Vai eisim, eisim“, „Augau pas močiutę lepūnėlė“, „Mažas piemenėlis didis vargdienėlis“, „Siaurus vėjas baisiai ūžė“, „Aš greitas linksmas retai nuliūdęs“ ir k. Keturios jo dainos buvo spaustos „Varpe“. Apie jo taisyamą „Graudžių verksmų“ augščiau buvo minėta.

Per lenkmetį buvo ištremtas į Rusiją Pajevonio klebonas kun. Senkauskas. Tarp svetimų gyvendamas ir išsiilgdamas savųjų ėmė rašinėti lietuviškai. Jo daina: „Terpu Virbalio ir Bartinykų,“ kur jis gieda apie savo mylimąjį Pajevonį, buvo Suvalkų gubernijoje gana žinoma. Jo, turbūt, bus sudėta: „Tu lapute, tu rudoji, kur tu buvai, kur tu vaikštinėjai.“ Be to jis parašė keliolika, ar keliasdešimtis sakmių. Jų rankraštį turi rašytojas šio straipsnelio.

Visus čia paminėtus rašytojus ir veikėjus pereina kun. Martynas Siderevičius (1829—1907). Sunkiausiose aplinkybėse ir sunkiausiu laiku jis palarė didžiausią ir naudingiausią darbą. Knygos buvo uždraustos. Jam rūpėjo, kad žmonės turėtų, iš ko melstis ir dvasiškų knygų skaityti. Ir jis jų vienas visai Lietuvai parūpino: jisai pats rašė ar, geriau sakant, vertė ir rašytojus apie save telkė. Prūsijoje spaudė, pats naktimis po visą Lietuvą važiojo. Knygomis jis visą Lietuvą sėte užsėjo. Mokejo jis tai taip padaryti, kad maža kas jį ir jo darbą

žinojo. Pradėjo jis knygas spausti ir platinti po 1870 m. Jei buvo Lietuvoje ir daugiau žmonių, kuriems rūpėjo knygos platinti, tai jie visi buvo tik jo padėjėjai. Nematomas jisai atliko didžiausią darbą ir beveik nepastebimas atsiskyrė su šiuo pasauliu. Bet apie jį čia trumpame straipsnyje negalima daug rašyti.

Iš šitų čia paminėtų žinių matyt, kad Suvalkijoje, kaip ir visoje Lietuvoje, būta rašytojų ir veikėjų, rašiusių ir dirbusių lietuvių naudai, dar prieš 1883 m., kuriais užtekėjo „Aušra“, mūsų pirmas tautinis laikraštis, laikomas mūsų atgijimo pradžia. Dr. J. Totoraitis.

1) Šio straipsnelio rašytojas čia paduotas žinias surinko dar prieš karą iš žmonių, tuos dalykus gerai žinančių. „Ateities Spinduliai“.

## Tegyvuoja Lietuvis Per Amžius!

Tarp platu, baltu laukų, giliuose pusnyuose gludi meilūs lietuviški kaimai. Pakrypusiuose nameliuose, pro maža, apšalusį langelį mes viduje dabar tepamatysime beveik tik vienas nuliūdusias moteris, pusplikius vaikus, silpnučius senelius. Vyro, to šeimos šulo, jau treti meteliai nemato surukusios šios bakuzės sienos. Gal jis jau užmuštas baisioje karėje, gal vargsta sunkioje nelaisvėje, o gal braidžioja Rusijos snieguose. Daugelyje gi namelių mes neatrasime nei vieno gyvo žmogaus. Plačia barzdžiai, apsiginklavę žmonės paliepė gyventojams sunaikinti turta ir eiti į jų karštą.

Liūdnai kaukia dabar žiemos vėjas kamine tų apleistų namų, rado čia sau patogią vietą tik zuikiai, pelėdos, žvirbliai ir kiti gyvunai.

Vai varginga lietuvių dalis. Beširdis ir nepermaldujamas likimas negaili jiems savo ašarotų malonių. Vargelis nuolat mus čiučiuoja, pražūtis smėkla nuolat kviečia mus į savo glėbį.

Daug jau iškentėjo lietuvių tauta.

Per amžius kovėsi ji su galingaisiais kryžievių ir kardininkų ordenais, pasekmingai sulaukė totorių gaujų užplūdimą, parėmė daunganorus slavus, nuolat spyrėsi prieš lenkų nedorybes, nenuslopino Lietuvos nei baisusis Muravjovas su savo uždraudimu spaudos, kazokais, kartuvėmis ir t.t., neišdildė lietuviybės nei sunki lenko pono baudžiava.

Taigi šimtmečius kentė lietuvis.

Šimtmečius jis matė tik didžiausią vargą, panieką, skriaudas, nežmonišką priespaudą.

Bet minkštas, meilus ir kantrus būdas mėlinakio Pabaltijos gyventojų viską iškentėjo.

ISKENTES JIS IR DABARTINE KARE.

Iškentės jis ją, neatsižvelgiant nei į tai, kad Lietuvos budeliai kaip įmanydami stengėsi kuolabiausiai sunaikinti lietuvių tėvynę, be reikalo degindami miestus ir kaimus, žudydami nekaltus gyventojus, varydami juos į svetimą kraštą.

Nors ir dabar lietuvių rankos kraujuotos nuo vergijos pančių, nors ir dabar jis niekinamas ir marinamas badu, bet lietuvis neprašo dangaus atkeršijimo ir dantis sukančęs ašaromis apsliejęs kantriai velka milžinišką vargų kryžių, tvirtai tikėdamas, kad kada nors Golgotos kančios vis gi pasibaigs, Lietuva iš numirusių prisikels ir jis bus liuosas, laimingas, apsišviesęs, turtingas.

Galima vienu plunksnos briukšniu išbraukti tautos vardą iš pasaulio žemlapio, bet sunku iš širdies išrauti meilę prigimtos šalies. Panaikintas buvo ir Lietuvos vardas, atimtos buvo nuo mūsų lietuviškos knygos ir laikraščiai, didžiausi „obrusiteliai“ šeiminkavo Lietuvos mokyklose. Bet tos visos nedoros priemonės neišdildė lietuvių gilaus tautybės pajautimo, neišnaikino jo širdyje meilės prie Nemuno, prie tamsių girių, prie Vytauto ir kitų didvyrių.

Užtat, privalome būti ištikimieji, kad neišnaikins gajaus sermėgias lietuvių ir ši didžioji karė, kokios dar nėra buvę nuo pat pasaulio sutvėrimo. Teisybė, labai skaudžias žaizdas padarė Lietuvai šios milžiniškos Europos skerdynės, bet darbštus, kantrus, doras ir taupus lietuvis neleis savo tautai pražūti, neatiduos priešams lietuviškos vėliavos.

Juk nesyki Lietuvos dangus raudonavo gaisrų pašvaistėmis, nesyki mūsų bočių turtai ėjo dūmais, bet su laiku vėl viskas atgimdavo. Todel būkite tikri, kad atgimsime ir dabar, kad atstatysime iš griuvėsių Lietuvą, o nusausintos dirvos nuo ašarų ir kraujo bus dar derlingesnės, dar meilesnės.

Tik, vyrai, pasibaigus karei visi kaip vienas nusibraukę ašaras pulkime gydyti sužeistos tėvynės žaizdas. Savo meile, savo žisla, savo jėgas atiduokime tuomet tam nelaimingajam kraštui, kuriame keletas metų staugė nuožmioji karės vėsula. Darbo bus begalės, darbas bus sunkus ir užtat prie jo reikės visiems prisidėti: ir valstiečiams, ir miestelėnams ir bajorams, ir mokytojams, ir kunigams, ir gydytojams, ir advokatams, ir moksleivijai ir apskritai visiems, visiems lietuviams.



Ir Lietuva bus atstatyta, karės žaizdos bus sugdytos.

Vėl bus smagu Lietuvoje.

Vėl rūtų darželiuose suskambės dainos apie Birutę ir jos mylimąjį, vėl po visa šali praplis šimtai tūkstančių laikraščių ir knygų, prasidės veikimas didžiųjų Lietuvos draugijų.

Kas bus, kas nebus, bet lietuvis nepražus!

Tegyvuoją jo ištvermė, dora, meilė tėvų žemės! Tegyvuoją per amžius! Kaz. Gineitis. „Dr-gas.“

**AMERICAN LITHUANIANS' PETITION.**

to

His Holiness Pope Benedict XV.

We, the Roman Catholic Lithuanians, kneeling at the throne of His Holiness, wish to express our filial devotion to the Apostolic See and our gratitude for all the favors that His Holiness has shown toward the Lithuanian nation.

Your Holiness! It is the great misery of our beloved brothers in Lithuania that has forced us to approach your tender heart. Since the outbreak of the European conflict, our country has been the arena of many struggles between the Russian and German armies and has become almost entirely devastated. Our fathers and brothers are forcibly enrolled in the two opposing belligerent armies, while destitute aged people women and children have no shelter, and are enduring untold sufferings of hunger and cold, many of them prematurely, having already gone to their graves. It is especially hard for the little ones who on account of lack of the proper food can not withstand the hardships of the war.

Although the sufferings of Lithuania are much greater than those of Belgium and Poland, because the two great armies several times have crossed and recrossed the Lithuanian plains, destroying and confiscating everything on their way, nevertheless, the charitable hand of the world, while helping others, as Belgium, Poland, etc., has not been extended to Lithuania. Many individuals of different nationalities have contributed for the suffering Lithuanians, but as those donations were transmitted through the Polish Committee in Vilna, they did not reach the Lithuanian sufferers, the money being used for the establishment of Polish schools in Lithuania for the purpose of Polishizing our nation.

It is a sad fact that Lithuania has been lately so little known to the world that even the name of Lithuania has been erased from the map of Europe, and not having representatives either at the Courts of the Great Powers or with the Apostolic See, there has been no way by which Lithuanian rights could be defended, nor the misfortunes of that country told to the world.

From the very beginning of the war, we have organized relief committees among our own people, but on account of the great army of destitutes, we are lacking power and means to bring the necessary relief to them.

Therefore, forced by the necessity and prompted by Your generous heart towards suffering humanity, we most humbly ask Your Holiness to set apart a day in which the Catholic people, by generous donations in the churches, could show their Charity to the starving widows and orphans of Lithuania.

We pray You Holy Father to bless us and our country and further extend Your paternal care.

This petition was obtained and endorsed by the convention of representatives from the Lithuanian National Council of America, Lithuanian National Fund for the War Sufferers, Lithuanian Roman Catholic Federation of America, Lithuanian R. C. Total Abstinence Alliance, Lithuanian Roman Catholic Federation of Labor, Lithuanian R. C. Womens Alliance of America, and Knights of Lithuania, held on January 10-11, 1917, at Pittsburgh, Pa.

It was voted that a copy of this petition, through the delegates Rev. J. J. Jakaitis and Doctor J. J. Bielskis, be represented to the Apostolic Delegate, His Excellency Mgr. John Bonzano, of Washington, D. C., for transmission to His Holiness Pope Benedict XV.

Rev. John J. Jakaitis,  
President of the Lithuanian National Fund for the War Sufferers.  
Dr. Julius J. Bielskis,  
President of the Lithuanian National Council of America.

19 "Pažiūrėkite visas naudas gazo parodytas U. G. I. setroje South Philadelphia Moksliškoje Parodoje, 310 Catherine St, nuo 3 iki 10 d. Vasario.

# DIDELĖS DOVANOS!

Kas mums prisiųs \$2 prenumeratos už

## ŽVAIGŽDĖ

pats už save ar už kitus, gaus Dovanų už 1 dol. knygu.

Jei prie tų 2 dolerių dar pridės 35 centus, tai gaus Dovanų netik už 1 dolerį knygų, bet ir Rankinių iš brangių akmenų su pauksuotu kryželiu ir škaplierių medalikėliu.

### Dovanas galima išsirinkti iš sekančių Knygų:

- ALGIMANTAS ARBA LIETUVIAI 13-AME SIMTMETYJE. Istoriska apysaka. Parašė Dr. V. Pietaris. Penki tomai. 2.50
- ANIMA VILIS. Marės Radzevičiūtės apysaka. Jono Montvilos vertimas. Antra laida. 162 pusl. 75
- FABIOLE ARBA BAZNYCIA KATAKUMROSE. Kardinolo Wisemano. Vertė Vytautas. 354 pusl. 1.00
- KOVA TIES ZALGIRIAIS. Istoriska drama keturiuose aktuose. Parašė Savasis (Dr. V. Pietaris). 25
- NE MIESTE LAIME. Prancūziškai parašė Pierre L'Ermite. Lietuviškai vertė Pranašai Julė. 206 pusl. 1.00
- PRADZIA IR ISSIPLĖTIMAS KATALIKU TIKEJIMO. Parašė Vyskupas M. Valančius. 235 pusl. 1.00
- PIKTA DVASIA. Latviškai parašė Rudolfas Blaumanis. Lietuviškai vertė Idlargas. 72 pusl. 25
- PATRIMPO LAISKAI. Parašė K. A. K. Kun. A. Miluko leidimas. 60
- SOCIJALISTAI. KAS JIE? IS KUR ATSIRADO? KO NORI? Parašė kun. A. Civinskas. 124pusl. 10
- STEPONAICIO RASTAI. Pilnas pomirtinis velionies raštų (eilėmis ir proza) išlidimas. 121 pusl. 1.00
- ODZIONIU TEOLOIJA. Parašė J. Gerutis. Gražiausia lietuviška kalba šioje knygoje išdėstytas visas Katalikų Teologijos mokslas. 285 pusl. 1.00
- VAICAICIO EILES. Su velionio plačia bijografija ir paveikslu. 157 pusl. 75

Kurie užsirašys ant 2 metų ir dadės 25 centus, gaus dovanų puikią knygą

### Gyvenimai Šventųjų

Kiekvienai Metu Dienai SU PAVEIKSLAIS

arba Daktaro Pietario Istoriską Romaną Algimantas ARBA LIETUVIAI XIII SIMTMETYJE.

Siunčiant pinigus adresuokite:

## A. Milukas & Co.

65 RICHMOND ST. PHILADELPHIA, PA

### Jau išėjo iš spaudos

### "Išpažinties Istorija"

(Antras leidimas)

Labai ji tinka platinti Katalikų Spaudos Savaitėje ir Kalėdojant.

Kaina - - - - 50c.

Gerbiamiems klebonams, imant po daugel egzempliorių nuleidžiama didis nuosimtis. Juo daugiau imama, tuo didesnis nuosimtis nuleidžiama.

"ŽVAIGŽDĖ"

3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.

### Nauja Knygelė.

Visame pasaulyje garsi Belgu Kardinolo Mercier gromata apie „Tikrą Patrijotizmą ir Išlaikymą“ atspausdinta knygučių formoje (su Kardinolo paveikslu), gaunama „Zv.“ redakcijoje (3654 Richmond St., Philadelphia, Pa., ir 416 Hooper St., (ties Grand St. Extension) Brooklyn, N. Y. Kaina tik 5c., 12 egzempliorių už 40c., 50 egz. už \$1.50, 100 egz. už \$2.50. Adresuokit:

"Žvaigždė"

3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.  
416 Hooper St. arba Brooklyn, N. Y.

**VERGIJOS** dienos jau praėjo. Bet vis dar tarpe mūsų yra daug vergų, kurie yra atstumiami nuo savo darbo besirdės verg-mistrė-LIGOS.

Yra labai lengva išvengti mažų klučių išaugant į didelius, jeigu umai atida ant to atkreipiama. Ir tas yra jūsų pareiga link paties savęs ir savo seimynos tai vis atlikti.

Nuo skaudėjimo pilvo ir žarnų, kaip plovimas skaudžiančios gerkles intraukimui ir save apmąšimui dusulio, nuo galvos ir ausų skaudėjimo; ect.

**SOROL** apsirėškia esąs iš geriausių natūralių gyduolių, esančių ant pardavimo—25c. už butukė.

Nuo Reumatizmo, Padagos, Neuralgijos, Peršalimų, Apsibūdo, Dantų Skaudėjimo, Diegliu ir Skaudėjimo Krutinėje, kaip ir nuo visokių kitu reumatinėsiu ligų, naudok!

**PAIN-EXPELLER,** kaip sena ir užtikinta dranga Seimynas per pusę šimtmečio. Tik 25c. ir 50c. butukė; galima gauti visose apšvietose arba pas patį fabrikantą—

F. AD. RICHTER & CO.  
74-80 Washington Street, New York.




### Zvaigždės Agentai.

- Mr Povilas P. Mikalauskas, 249 W. Fourth St. So. Boston, Mass.
- Mr Iz. Nausledas, 97 88rd str., Chicago, Ill.
- Mr. K. Jocius, P. O. Box 166 Somerville, Conn.
- Mr J Kovas, 21 Congress St. Waterbury, Conn.
- Mr. J. Jaroševičia, 1049 Washington Str Norwood, Mass.
- Mr P Valukonis, 261 W. Broadway So. Boston, Mass
- Mr John Naujokaitis, 47 Planet Str., Commercial Road, E. London, England.
- Mr. A. Pogožalski, 8024 Sawinski Ave. N. E. Cleveland, Ohio.
- Mr. P. J. Budginas, 4549 S Hermitage ave., Chicago, Ill.
- Mr. M. Norkūnas, 166 Melrose str., Montello, Mass.
- Mr. B. Acauskas, 8t Lincoln St. Brighton, Mass.
- Mr. Antanas Žurinskas, 486 Gregory St. Bridgeport, Conn.
- Mr. Cas Pauksztis, 404 Church Str. New Britain, Conn.
- Mr. J. Kalvelis, 222 Pine St., Rumford, Me.
- Mr. J. Navadauskas, Simpson, Pa.
- Mr. M. Valkšnoras, 411 Ann St., Homestead, Pa.
- Mr. Jonas Šaučunas, 41 Johnson st Bridgeport, Conn.
- Mr. Vincas Jusas, 2819 Brighton ave. Scranton, Pa.
- Mr. A. J. Brilius, 71 Pine str. Meriden, Conn.
- Mr. F. Stankus, 957 Jenne Str. Kenosha, Wis.
- Mr. Antanas Ramoška, 514 W. Saratoga St. Baltimore, Md.
- Mr. A. Drabišis, 51 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
- Mr. Juozas Čupas, P. O. Box 830, Ansonia, Conn.

### Algimantas

arba Lietuviai XIII šimtmečių.

Parašė DR. V. PIETARIS.

Viena puikiausių lietuvių kalboje istoriska apysaka, 5-se tomuose

Kaina atskire tomo 50c. Visi 5 tomai sykiu \$2.50

"Zvaigždė"

3654 Richmond St. Philadelphia, Pa.

Prisiuskit Prenumeratą už „Žvaigždę“.



## Vokiečių Šeimininkavimas Vilniuje.

New York Times 28 d. sausio 1917 m. talpina ilgą straipsnį parašytą sulyg pasakojimus tulo amerikiečio žydo sugrįžusio iš Vilniaus. Redakcija išreiškia didį pasitikėjimą anam savo informatoriui, kuris pasirodo esąs didis rusų prietelius ir Vilniaus guberniją vadina Lenkijos dalia. Pats straipsnis užvadintas „How the Germans rule in Poland“, t. y. kaip vokiečiai šeimininkauja Lenkijoje“. Patalpiname nekurias ištraukas iš to straipsnio, kartu raginame New Yorkiečius lietuvius, mūsų skaitytojus, kad nepatingėtų parašyti į ano įtekmingo dienraščio redakciją, juog Vilnius nėra ir nebuvo niekad Lenkijos miestu.

„...Kada vokiečiai užėmė Vilniaus miestą, pirmiausiai padarė rekviziciją lovų ir patalų. Kiekviena šeimyna tapo priversta parūpinti nors vienam kareiviui guolį: lovą, paklodus ir patalą. Insakytą surašyti, kiek kožna šeimyna turi valgomų daiktų. Reikalaujant to surašo patikrinta, kad maistas nebus atimtas; bet praslinkus penkioms dienoms visi valgomieji daiktai tapo iš gyventojų atimti be jokio atlyginimo, ir paskui gyventojai turėjo tų pačių valgio produktų pirkties iš vokiečių.

Išduota duonos kortelės, su kuriomis kiekvienas galėjęs pirkties kas dieną pusę svaro duonos, mokant 11, vėliaus gi 16 kapeikų už pusę svaro. Bet ir už tokią augtą kainą duonos ne visada galima buvo gauti pirkti. Duonos keptuves paprastai atidaro 6 val. ryto, bet jau nuo 2 valandos nakties prie keptuvės durų stovi kelios eilės moterų. Nekartą jos, išstovėjusios prie keptuvės šaltame ore po 10 valandų, turėdavę grįžti namo tuščiomis rankomis, mat duonos ne visoms užtenka. Mėsos leista pirkti 2 svaru savaitėje kiekvienai šeimynai, bet už mėsa reikia mokėti ligi 2 rublių už svarą. Kiaušiniai parsidavinėja po 25 kapeikas vienas. Pereitą rudenį vienas žmogus slapta buvo nusipirkęs žąsį. Už tai jis turėjęs užsimokėti 45 rublius pabaudos. Cukraus negalima gauti už jokius pinigus. Vieton cukraus tankiai vartojamas sacharinas.

Visi arkliai ir vežimai tapo rekvizuoti, kaip tik vokiečiai įėjo miestą, gi automobilius pasiėmė pasitraukdami rusai. Sykiu su rusų armija miestą apleido kuone pusė Vilniaus gyventojų, palikdami savo namus ir visus rakandus: lovas, stalus, kedes, pianus ir t. t. Visi tokiu apleistų namų rakandai tapo konfiskuoti ir išsiųsti Berlyną(?) Sykiu taipogi ištuštintos ir visos rakandų krautuvės. Iš palikusiuju mieste gyventojų, apart valgomųjų daiktų, lovų ir patalų, mažai kas tepaimta. Bet užtai vario daiktai ištuoti netik iš visų namų ir kampu, bet ir iš bažnyčių. Tas pat padaryta ir su odos išdirbiniais.

Medžioklė ant pinigų darėta su didžiausia energija ir rūpestingumu. Gyventojams nepalikta nei mažiausios vertės metalinio pinigėlio. Už paimtus pinigus vokiečiai mokėję savo popieriniais pinigais.

Pramonė ir prekyba Vilniuje visiškai išnaikinta. Mieste atidaryta vokiečių teatras. Visos gėrimų istaigos uždarytos. Gyventojams uždrausta po 10 valandai vakaro išeiti gatvėn po bausmę 80 markių arba 5 dienų arešto. Bet ir vidury dienos gatvėje retai kada sutiksi sveiką jauną vyrą, kadaangi by valandą vokiečių viršaičiai gali jį paimti ir nusiųsti apkašą kasti ar prie kitokių militarinių darbų.

Syki išvysimieji Vilniaus pirkkliai buvo sumanę atgavinti miesto pirklybą. Atidarė kelias krautuves ir sugabeno joena iš visos Lietuvos prekių, kokių tik galėjo. Bet vos tai padarė, užklupo vokiečiai ir viską pasiėmė savo reikalams.

Nepaisant didelio skurdo, kurį Vilniaus gyventojai kenčia, persitą vasarą vokiečiai buvo uždėję ant miesto gyventojų 2.400.000 markių ekstra mokesčio.

Kaip jau minėjau, Vilniaus apylinkėje ir abelniai viename šiame krašte vokiečiams labai stokuoja darbininkų militariniams darbams atlikti. Taigi jie pradėjo gaudyti gyventojus ir versti verstieiti jiems darban. Pereitą vasarą tų darbų atlikimui buvo surinkti net ligi 70 metų amžiaus seniai ir vyresnieji vaikai. Negana to, tvirtesnius darbininkus vokiečiai išsivarė Vokietijon.

Sulig tautų Vilniaus padėjimas yra labai supainiotas. Beveik pusė miesto gyventojų — žydai. Yra taipogi ir Lietuvų tvirtas elementas. Iš pat pradžių vokiečiai mylėdavę kiršinti lietuvius su lenkais. Tankiausiai vokiečiai palaiko lenkų pusę, platindami jų tautines aspiracijas ir žadėdami atgavinti Lenkų karaliją. Lietuvų geidimai susilaukti autonomijos irgi randa pritarimą tarp vokiečių. Ir kada tarp lenkų ir lietuvių kilsta politiški ginčai, kurie kartais kuone prieina ligi kraujo praliejimo, vokiečiai turi iš to didžiausį pasiganėdinimą, sakydami: „Stai, žiūrėkit: tai mūsų darbas!“

Žydai nemylė vokiečių, kad tieji kartais kišasi į jų tikėjimo dalykus. Kada Brusilovo armija pernai pavasarį buvo pradėjusi varyti ties Vilniūm offensive, žydu rabinai meldėsis, kad greičiau sugrįžtų rusai.

Vilniuje yra senos (200 metų) žydu kapinės, visų žydu labai gerbiamos. Vokiečiai pradėję užkasinėti tose kapinėse dvėsusius savo arklus. Mieste yra žydu senių

namas. Kada tapo įvestos duonos kortelės, sumažinta maisto kiekybė ir toje pieglaudoje esantiems seniams. Seniai pradėję mirti badu; kas savaitė mirdavę po 10 ir daugiau senių. Žydu delegacija, nuėjusi pas miesto komandantą, prašė, kad anoji senių pieglauda būtų paliuosuota nuo maisto sumažinimo taisyklės. Komandantas atsakė: „Ka darysi? Jie visi seni; neužligio visvien turės mirti. Tai kodėl nepaduoti jiems nuodų?“

Vilniaus žydai gaudavę iš Amerikos žydu kas mėnuo po 100.000 markių pinigų. Iš tų pinigų 13.000 markių komandantas pasiimdavęs sau, o už likusius pinigus žydai turėdavę pirkties sau maisto iš vokiečių, kurie lupdavę labai augstas kainas. Taip antai, už svarą druskos reikėdavę mokėti net pusantros markės!

Ginčus Lietuvų su lenkais galima palyginti prie vokiečių susikirtimų su austrų kareiviais. Ypač tie susikirtimai tarp vokiečių ir austrų paaršėję nuo pereito Birželio mėnesio, kada austrai neatsilaikė prieš Brusilovo armiją. Vokiečių apicieriai apreiškė, kad jei kitą syk austrai taip lengvai pasiduosia rusams, vokiečiai stovėsia jų užpakalyje ir kiekvieną austrą, neklausanti duotų isakymų jie nušausia ant vietos.

Du syk pereitų metų pavasaryje, kada Brusilovo armija mėgino prasimušti pro vokiečių apkasus, pastarieji buvo pasirengę apleisti Vilniaus miestą ant kiekvieno isakymo. Archivai ir visokie kiti dalykai buvo sukrauti, prirengti išsiuntimui. Dar ir dabar kaip vietos gyventojai, taip ir patys vokiečių kareiviai neabejoja, kad rusų armija pramuš vokiečių liniją ir atsiems Vilnių į savo rankas. Bet kol tas įvyks, Vilniaus gyventojai laukia ir badmiriauja.

### Priežastys rusų nepasisekimų šitoje karėje.

Laikraštėje The Evening Mail vienas amerikietis paduoda mums priežastis, dėlėi kurių Rusijai nesiseka šitoje karėje. Šitas amerikietis esąs nesenei sugrįžęs iš Rusijos, kur jisai važinėjo reikaluose pristatymo Rusijos kariumenėms maisto, drabužių ir amunicijos. Jis yra gabus reikalų (biznio) vedėjas, akyvas žmogus ir atlikdamas savo darbą turėjęs daug progos pamatyti dalykų stovį Rusijoje. Pasirodo, kad priežastys Rusijos nepasisekimų dabar yra tos pačios kaip ir karėje su Japonija, ir kad Rusijos valdžia, ko pirmiaus nesitikėta, labai mažai pasimokino iš pralaimėjimų anais metais.

Rusija turi nepalyginamai daugiau žmonių už Vokietiją. Neapykanta vokiečių visoj Rusijoje esanti labai išsiplatinusi. Visi žmonės, tiek aristokratija kiek ir vidurinės klesos, ir darbininkai, ir kaimiečiai geidžia kariauti iki neužbaigęs šitos karės pergalėjimu. Vienok iki šiolei vokiečiai vis ima viršų, ir kožnas Rusijos kariumenės bandymas užpuolimo pasibaigia visišku nepasisekimu. Tam visam esą kalti vedantieji Rusiją valdininkai ir visatnai išsiplatinę papirkimai.

Rusijos valdininkai (činovnykai) esą žmonės labiausiai atsilikę užpakalyje mokėjime savo priedermių; jie nežina nieko apie vedimą reikalų, nė apie organizaciją, nemoką prisitaikyti prie apystovių reikalavimo. Dezorganizacija vedime reikalų viešpataujanti plačiai ir išilgai per visą Rusiją, o perdėm visur daromi ir prijamai papirkimai galutinai ardo ir naikina visą viešpatytės ir visuomenės darbą.

Papirkimais yra persiunkę visas Rusijos viešas gyvenimas. Administracijoje, policijos žinyboje, armijoje, visur žmonės apvagiami papirkimais ir skutami kaip bulvės. Kontraktoriai ir pirkkliai — plėšikai turi už savo motto „greit praturėti“ ir kelias kainas maisto ir kitų reikalingiausių daiktų iki negalimam augtumui, ir nėra kam juos suvaldyti. Nes kiekvienas pabandymas administracijos keliu iširti jų darbą ir nubauti esti ant tų pėdų sustabdomas papirkimu.

Ir štai dabar turime, kad šalyje, kur žemdarbytė pirmučiausias užsiėmimas, kur yra didelė cukraus pramonė, maisto daiktai negalimai brangūs, o cukraus kainos pakeltos iki 400 nuoš. (keturis syk didesnės kaip normalios).

Yra Rusijoje invalias maisto medžio malkoms, anglies, audimo; bet jų negalima gauti neužmokėjus lupiko kainos, nustatytos besąžiningų sandėlininkų (wholesalers) ir kontraktorių. Mažo turto žmonės kenčia badą ir šaltį, o tarpe turtingų didelių pirklių milijonieriai auga kaip grybai po lietaus. Valdininkai netik priima papirkimus bet tankiai stačiai vagia. Didelės daugybės maisto skirtos armijai, valdininkų (prie geležinkelio) tampa pavogtos tiesiog vagonais ir parduotos neteisingsiems pirkliams, kurie vėl iš elios parduoda tuos daiktus žmonėms pervirš didėlėmis kainomis. Didžiausia betvarkė esanti geležinkelių tarnystoje; vagonų būtu užtektinai, bet jie arba stovi kur tušti, kur jų nereik, arba vartojami pašaliniam privatiškiems tikslams vėl dėlėi papirkimo, o kur jų būtina reikia ten jų stoka.

Taigi turėdama pilnus sandėlius maisto Rusija kenčia badą.

Dokai (docks) Archangelsko porto kupinai prikrauti amunicijos ir visokių karės reikmenų iš Anglijos, Prancijos ypač iš Amerikos, bet jų didelis nepriteklus armijoje,

nes jų ten nepristato; nėra užtektinai vagonų. Taigi nors didžiausios daugybės amunicijos yra išdirbamos Rusijai Amerikoje ir talkininkų šalyse, nors Amerikos amunicijos pilni Archangelsko dokai ir da kiti laivai prikrauti jos iki kraštų beveik kasdien plaukia Rusijon iš New Yorko ir kitų Amerikos portų; Rusijos armijų vadai neturi jos užtektinai, negali jos užtektinai gauti; esą valdžia neturinti gana transporto reikmenų.

Štai tikros priežastys Rusijos nepasisekimų šitoje karėje. Tos tai priežastys kaltos, kad Rusijos armijos užėmusios visą Galiciją ir jau įžengusios į Vengriją turėjo anais metais vėl atgal traukties apleisdamos netik Galiciją bet sykiu ir Lenkiją ir Lietuvą; priežastys, kodėl Rusijos kariumenė, puikiai pradėjusi Armenijoje, kiek palaukus teipgi sutiko nepasisekima.

Tas pats su dabartiniu Rusijos kariumenės nepasisekimu Rumanijoje. Arčiau stovintieji prie dalykų žino dėlko sustojo Brusilovo užpuolimas (ofensiva).

Kitaip negalėjo būti; jis turėjo sustoti: Brusilovui pritrūko amunicijos. Nežiūrint iškilmingų pasizadėjimų generalio štabo reikmenys jo armijai nustojo atoidinėti. Jis siuntinėjo telegramas po telegramų, bet vis perniek, ir ne iš juokų pradėjęs stumti vokiečius atgal, galutinai turėjo sustoti. Negalėjo gi jis toliaus gerai varyti tą baus savo užpuolima, turėdamas tuščias kanuolių dėzes ir neturėdamas gana maisto savo pusbasiems kareiviams, kurie buvo nuplėšę savo batų padus. Gerai žinantieji dalykų stovį sako, kad jeigu ne ta nelemta stoka, Brusilovas su ta pergalėjimu žengiančia armija dabar stovėtų Budapešte ir Vienoje.

Ar Rusija laimės karę šiteip stovint dalykams? Reikia manyti, kad talkininkai, pristatydami jai karės reikmenis, rūpinis kaip nors pataisyti ir tą bėdą.

Tik kasžin ar tas pataisoma i teip trumpą laiką kaip vien ar dveji metai, ir kolei tą galėtų pataisyti, kasžin, ir patys ar nepails prieš vokiečių tvirtą atsilaikymą, kurį jiems duoda turbūt mūsų laikuose puikiausia pasaulyje organizacija ir disciplina.

## Rusijoj.

### BALTABILIČIU ŽIUREJIMAS.

Vyriausybė nutarė nuo gruodžio 15 d. š. m. šaukti žiūrėti baltabiliečius, kurie buvo kariuomenėn šaukiami 1901—1909 m. ir kurie buvo iki rugpjūčio 1 dienai 1915 m. pripažinti netinkamais tarnauti kariuomenėje.

### KORTELES BALTAJAI DUONAI.

Tambove nutarta įvesti kortelės taip pat ir baltajai duonai (pyragui). Visas miestas bus išdalytas i rajonus. Kiekvieno rajono gyventojai galėsia pirkties pyrago tik iš savo rajono kepyklos. Visose kepyklose bus kepama tik vienokios rūšies pyragas. Kiekvienam žmogui bus duodama kasdien po pusę svaro. Miltų (kvietinių) gi bus parduodama po 5 svarus savaitėi. Vietoj pyrago norintieji galės imti miltų.

### ŽIBALO TRUKSTA.

Rygos mieste ir gubernijoje — tikras žibalo krizis. Žibalo negalima gauti ir už didžiausius pinigus. Kieve ir jo apylinkėje taip pat žibalo maža. Pačiam Kieve taip stinga žibalo, kad daugelyje namų žmonės vakarais sėdi patamsėje. Blogiausiai žvakei čia mokama 50 kap.

Žibalo krizis taip pat didinasi Zitomiriuje, Černigove, Kameneo—Podolske, Poltavoje, Umanėje, Kremenchuge.

### MAISTO KRIZIS.

Saratovo žemietybių susirinkime buvo išaiškinta, kad javų kainos per karą pakilę 100 nuoš., o prekių kainos — 200, 300 ir dar daugiau procentu. Be to, 1916 m. javų pasėta buvo 20 nuoš. mažiau, o 1917 laukiama dar didesnio pasėlių sumažėjimo. Šis faktas ir paaiškina, dėlko ūkininkai kai kur nenorį javų parduoti.

### VOKIEČIŲ AGITACIJA KURŠE.

Pastaruoju laiku vokiečiai pradėję platinti tarp latvių gražiai išleistų knygų, knygelėlių ir kalendorių, kaip vokiečių, taip ir latvių kalbomis. Savo atsišaukimuose vokiečiai kviečia latvius stoti laivanoriais i vokiečių kariuomenę ir nurodo juose, kad Rusija nenorinti visų laukiamos taikos ir norinti dar ilgiau tęsti karą.

### Degtukų krizis.

Feigane degtukų krizis. Vienai dėžutei moka 10 — 15 kap.

### 1149 laivai sunaikinta 1916 m.

Washingtono apyskaitomis pernai, iš priežasties karės, sunaikinta 1149 komercijos laivai. Pagal prekių vertę ta skaitlinė sekančiai dalijasi:

Britanija neteko 510 laivų su 619.000 tonų įkrovos. Amer. Suvienytos Valstijos 1213 laivų su 560.000 kitose tonų įkrovos kitose šalyse dirbtų laivų žuvo 782. Japonijos dirbimo laivų 246.000 tonų prekių sunaikinta. Vokietijos 28.000 tonų. Olandijos 208.180; Italijos 60.472; Norvegijos 44.903; Svedijos 40.090; Prancijos 39.457; Danijos 37.150; Ispanijos 10.000 ir Kynų 78.000 tonų prekių. Viso labo 1 999.993 tonų.



# Žinios iš Europos kares.

(Tąsa nuo 1 pusl.)

## Rusijoj badas.

Kariška vyriausybė Vokietijos belaisvių stovyklėje Aschaffenburgėje, Bavarijoj, rado cukraus blekinėje, pasisutoje savo vyrui iš Maskvos nuo jo pačios sekanti laiška:

„Mes pergyvename negirdėto brangumo laikus, niekuo negeresnius už badmetį. Nei baltos, nei juodos duonos beveik negalima gauti; sviesto svaras kainuoja du rubliu; mėsos visai nėra. Žmonės labai sujude. Apskritai kalbama, kad jei karė dar prasitęs metus, mes išmirsime nuo bado.

„Petrograde buvo bado maištai, ir žmonės išblaškyta su mašininėmis kanuolėmis. Padėjimas aimaningas.“

## Millukovas pabėgęs nuo juodašimčių.

Užjūrio žinių agentūros raportais, Rusijos konstitucijinių demokratų vad. Dūmoje, profesorius Millukovas, pasislėpęs Anglijos ambasadoje, kur jis atbėgęs jieškoti prieglaudos nuo savo persekiotojų. Juodašimčiai, mat, nusprendę jį prašinti iš šio pasaulio ir pasamdė gerai apmokamus budelius. Tačiau jis spėjo ištrūkti iš tų kilpu, ūmai pasislėpdamas Anglijos ambasados rūmuose.

## Rusai ginasi nuodijančiais gazais.

Pas Rygą vokiečiai atnaujintu užpuolimu upės Aa apylinkėje ima viršų ant rusų. Rusai aimaningai apyriuojasi, naudodami net nuodijančius gazus ant kelio tarp Rygos ir Mintaujos. Žiauri kova siaučia nuo 26 d. sausio. Rusai, laidydami gazų debesis į vokiečių pozicijas, manė savo priešus ligi vienam ištroškine. Vokiečiai gi, kaip reikia apsisaugoję, beveik jokių nuostolių iš to nepatyrė.

## Turkija turint išeit iš Europos.

Pasak Anglijos lordo Brice, Turkija jokios naudos Europai nei pasauliui neatnešė, vien ką vaidus auklėjo. Jie negali valdyti neigi elgties teisingai; kaip valdanti spēka visuomet pasirodė žiauri ir sugedusi, bejlegė: visada griovė, niekad netvėrė.

Turkų valdžia turi pasibaigt Europoje net tame mažame sklype, kurį laiko sultonas. Tai beteisė valdžia, kuri toje srityje kankino ir žudė arba varė iš namų krikščionius gyventojus bulgarų ir graikų tautų. Ji taipgi turėtų būt išstumta tu jau priežasčių dėlei iš Mažosios Azijos vakarų pakraščio, kur gyventojų didelė dalis graikai krikščionys. Ji turi apleisti ir Konstantinopolį, didelį vaizbos centrą ir svarbų politiskai miestą, valdomą neatsakančia spēka. Iš jos reikia atimti Armeniją, Ciliciją ir Syrija, kur pastarais dviem metais ji naikino be pasigailėjimo krikščionis piliečius, ramius, apšvietčiausius ir pramoningiausius gyventojus. Turkijos sultenata tegalima būtų palikti be didelės žmonijai skriaudos vien Mažosios Azijos šiaurios, kur gyventojai vyriausia musulmonai ir visai nedaug, palyginant, yra krikščionių. Tokia maža turkų valstija tada neišdrįstų daryti jokio blogo krikščioniems savo piliečiams, bijodamai kaimynų įsikisimo. Kad turkų valdžios kaltės nepataisomos, tas parodo, jog jaunatūriai numetę nuo sesto sultoną Abdul Hamidą, perėjo savo žiaurumu ir Armenų skerdynėmis aną tironą. Musulmonai kaimiečiai Mažosios Azijos gyvena ramiai ir malonūs žmonės, kol niekas nesukelia jų fanatizmo. Bet turkai, kaip valdžia nedalaikoma ir būtų talkininkų dideliu prasizengimu prieš žmoniškumo teises, už kurias jie kovoja, jei paliktų turkus po senovei tiranizuoti savo pavaldinius kitokio tikėjimo.

## Graikija nusilenkė prieš talkininkų vėlavas.

Negana ką Graikija turėjo išpildyti visus talkininkų reikalavimus, dar buvo priversta nusizeminti ant tiek, kad pasilenkti prieš jų vėlavas. Ta pažeminanti Graikijos viešpatijai ceremonija įvyko panedėlyje, mieste Zappely. Venizelistai maištininkai paliuosuta iš kalėjimo.

Atenų telegrama tvirtina, kad to miesto laikraščia buvo pripildyti paniekinančiais pasveikinimais tų maištininkų ir grasinimais „užtarnautos jiems užmokesties“ nuo Graikijos žmonių, nepaisant talkininkų išplėtos ant jų — venizelistų — malonės.

Talkinimai, sakoma, kol karė nepasibaigs, nedarys jokių atmainų Graikijos administracijoje. Tačiau po karė, Venizelo partija jie įvilks į augščiausią valdžią, prašindami karalių Konstantiną.

Todel, rojalistai, karaliaus šalininkai, nežiūrint, kad turėjo išpildyti talkininkų visus begėdiškus reikalavimus, laukia tik mažiausios progos, kada galės tuos nekviestus šeiminkus išguiti iš savo šalies ir tam siekiui su atida seka visus vokiečių pasisekimus. Graikija su dideliu džiaugsmu sutiko ir Prezidento Wilsono taikos pasiūlymą, kadangi dabartinėse aplinkybėse karėi sustojus, Graikija su savo karaliumi pasiliuosuotų nuo talkininkų jungo.

## Arielka ir sūris paskandinta.

Vokiečių submarinas, paėmęs Danijos garlaivį „Vulcanus“, imetė į jures nuo to laivo 30 tonų arielkos ir oliandiškojo sūrio. Kitas prekes sukonskavo. „Vulcanus“ plaukė iš Rotterdamo į Lisboną, Portugalijon.

## 60.000 bombų ant Rheimso.

Nuo kada karė prasidėjo, ligi šiol, Rheimso garsioji katedra ir miestas buvo apšaudyti 60.000 bombų. Tose bombardacijose užmušta 545 pašaliniai, ne karėiviai, žmonės ir 652 sužeista. Pati katedra gavo 100 bombų ir visa jos apylinkė išgriauta.

Tokias žinias paduoda amerikietis M. Warren, tikka sugrįžęs iš Prancijos karės vietų.

## Prancijai stinga anglių.

Prancijos parlamente dabar eina gūvus debatai sulig išrišimo kuro stokos klausimo. Laikraščiai ir-gi plačiai tą dalyką gvildena. Pasirodo, kad visoj Prancijoj žmonės kenčia didelį vargą dėlei stokos malkų bei anglių. Tulas Gustave Herve laikraštyje „La Victoire“ už kuro stoka kaltina Prancijos administraciją. Regimai ir ten viešpatauja betvarkė, kaip ir Rusijoj.

## 550 užmušta žemės drebėjime.

Malajaus grupsalyje, ant salos Bali, pereitą ketvergą, atsitiko didelis žemės drebėjimas, kuris išgriovė suviršum 1000 namų ir užmušė apie 550 gyventojų. Žemės drebėjimas buvo jaučiamas toli.

## Kėsintasi ant Ispanijos karaliaus gyvybės.

Netoli Grenada, piktadariai užmetė ant gelžkelio bėgių geležinį stulpą, kad atbėgęs traukinys, kuriuomi tuomet važiavo karalius Alfonsas, susimuštų ir, žinoma, netektų gyvybės ir pats karalius. Tačiau inžinierius, pamatęs ištolo tą kliūtį, laiku sustabdė traukinį ir tuo būdu išvengta nelaimės.

— Anglai atsikovojo iš turkų ant Tigriaus apkasų dali.

# Amerikos Naujienos.

## Prezidentas Wilsonas atmetė imigracijos bilių.

Washingtonas 29 d. sausio. Prezidentas Wilsonas atsisakė pasirašyti ant Burnett'o biliaus, reikalaujančio, kad tik toki imigrantai būtų leidžiami į šią šalį, kurie moka skaityt ir rašyt kurioj nors kalboj. Kongresas, sakoma, stengsis tą bilių peryart ir be prezidento, jei tik gaus du trečdaliu balsų. Panašų bilių buvo atmetęs ir prezidentas Taftas.

## Nori pabrangint laikraščių sluntimą.

Suv. Valstijų kongresas pastaruoju svarsto paduotą bilių, reikalaujanti, kad būtų pakelta mokestis už laikraščių persiuntimą. Tuo sumanymu tik 300 mylių apskirtyje už laikraščių sluntimą palikt seną mokest, t. y. po vieną centą už svarą. Toliaus gi slunčiant pakelt mokestį net iki 6 centų už svarą atsakančiais toli. Iš to pabangrinimo, žinoma, daugiausia nukentės tikybiniai laikraščiai. Jie kaip tarnaujanti išimtinai idėjai, ne bizniui, mažesni turi tarp žmonių pasisekimą už sensocijinius laikraščius. Daugelis jų egzistuoja vien leidėjų išlomis palaikant, t. y. be jokio pelno. Pakėlus gi kainas už persiuntimą prie dabartinio popierės brangumo, ne vienas tų idėjos skleidėjų bus priversti sustoti šje ir, pasekmėje, dar labiau įsigalės šioj šalyj bedieviška literatūra. Tokio pavojaus akveizdoje, tiek katalikų, tiek protestonų ir žydų spauda šaukte šaukia skaitytojus siųsti protestus savo kongresmanams bei senatoriams, kad toks suvaržantis religijinius laikraščius sumanymas neįvyktų gyvybėn.

## Scranton miesto pralaimėjo bylą.

Iš prieštasties nuolat atsikartojančių mieste įeriuvimų su žmonių gyvasties ir turtu nuostoliais dėlei iškasimo po miestu anglės, miesto valdžia buvo užvedus bylą prieš anglių kompanija, reikalaujanti, kad tolesniai būtų uždrausta imti anglis po miestu. Byla pasibaigė tuomai, kad augščiausias teismas užstojo už anglių kompanija, tvirtinant būk skundikai neturi aiškių darodymų.

Rodose jau geresnio darodymo negali būti per tokį faktą, kuomet neretai įgriūva dalis gatvės su namais ir žmonėmis į angliakasykių duobes.

## Liakajus paliko \$100.000.

New Yorke pasimirė airis Thomas O'Dwyer, kuris per 25 metus tarnaudamas viešbučiuose kaip lekajus surinko \$100.000. Geras pelnas.

## \$100.000 kareli su uodais.

Atlantic City, N. J. New Jersey valstijos uodams naikinti draugija savo pastarame metiniame susirinkime nutarė pareikalauti, kad būtų paskirta iš valstijos izdo \$100.000 šio meto kovai su įkirjais uodais, kuriais ypač Jersey's pamariai turtingi. Pasekmingiausias uodams išnaikinti būdas — tai nusausinti pelkes, kurios taipgi yra aršiausiomis malarijos vaisintojomis. Tųgi pelkių esama šimtai tūkstančių akrų; be to nusausinta da tik 95.000 akrų.

## Anglio stoka sulauko garlaivius.

New Yorkas. Du garlaiviai, turinti išlaukti Europon buvo priversti apleisti New Yorke uostą 24 val. vėliau už tai, kad negalėjo sulaukti atsiunčiant anglio.

Angliakasių skaičius žymiai mažėja, kadangi amunicij

jos fabrikuose dabar moka didesnes algas ir geresnės darbo sąlygos, nei angliakasyklose.

## PASIBAIGĘ SIUVEJU STRAIKAS.

Philadelphijoj su sausio mėnesio pabaiga užbaigta beveik siuvėjų straikas. 4000 jų sgrįžo darban, kuomet 3000 dar tebestraikuoja; bet ir tie, manoma, į kelas dienas paliaus straikave. Siuvėjai šio miesto iškovojo per straiką didesnes algas ir mažiau valandų darbo.

— Philadelphia Electric kompanijos dirbtuvėje pastaromis dienomis eksplozija užmušė vieną žmogų ir kita sunkiai sužeidė.

## NETEISINGAS PASKALAS.

324 Wharton Street.

Philadelphia, Pa.,

Sausio 29ta, 1917 m.

Sausio 28ta, 1917 m., naujoje Liet. Tautiškoje Svetainėje savo prakalboje, Stasiulevičius, alias Stilsonas, pasakė girdėjęs nuo B., kad Lietuvų Dienoje sukolek tuotų pinigų \$100. pasiėmę „klerikalai“ už svetainę, \$400. užmokėję už spaudą, o kiti nežinia kur dingę.

MES ZEMIAU PASIRASE, liudijame, kad „klerikalai“ už svetainę nepaėmė nei vieno cento; kad \$4.068.88 pasiušta į „LIBERTY BANK, NEW YORK CITY“ per Wilkes Barre'iu Centr. Komitetą; Centralio Komiteto iškaščius apmokėjome už mažųjų dėžučių aplipdymus ir jų išsiuntinėjimą, už didžiųjų dėžučių aplipdymus ir jų išsiuntinėjimą \$141.40, už spaudą ir kitus Lietuvų Dienos reikalus \$418.49 (kurių dalykų pilna atskaita prisiūsta Centraliniam Komitetui, Wilkes Barre, Pa.)

## PASIRASO KOMITETO NARIAI:

Kun. Ign. Zimblis,  
George Pranckunas,  
Jonas Grigaitis,  
M. M. Slikas.

## Mickevičius ir žvakės.

Kunigužis Mickevičius, Lawrence, Mass. buvo užsiskęs tuloje krautuvėje žvakių net už \$40.00. Krautuvininkui iškart pasirodė tai puikus biznis ir jau buvo bemanas dėt žvakes į vežimą ir siųst kunigužiui. Bet po valandėliai apsimastė ir, nusprendęs kitaip, parašė šitoki laišką laisvamanių kunigužiui: „Nors tamstos užsakymas iš karto man labai patiko, tačiau atsiminė tamstą neesant katalikų kunigu, kokių tamstos pasekėjai laiko, sumaniau žvakių nesiųsti, nenorėdamas prisidėti prie didesnio jūsų žmonių klaidinimo.“

Tas krautuvninkas, neatsizvelgiant į tai, kad Mickevičius jo geras „kostumeris“ žvakių pirkime, visgi stebisi, kad tiek daug jis jų suvartoja savo kirkužėje. Girdi, i vieną savaitę Mickevičius savo laisvamanių kirkėje išdeginęs daugiau žvakių nei kuri didžiausia mieste bažnyčia. Kunigužis Mickevičius suorganizavo net taip vadinama „Zvakių draugija“, kurios šanariai turi mokėt nuo 2 d. ligi 5 dol.

Bet nei ta žvakių gausi šviesa Mickevičiaus suklaidintų žmonių proto neapšviečia. Lawrence'ietis.

## Naujas Laikraštis.

„Atėities Spinduliai“, literatūros, mokslo ir visuomenės mėnesinis moksleivių laikraštis. Kaina 6 rub. moksleiviams 2 r. metams. Redakcijos ir administracijos antrašas: Petrograd, Liesnoj Korp. Liesnaja ul. d. 2, kv. 2.

Pirmo „Atėities Spind.“ numerio turinys sekantis: Nuo redakcijos: Mūsų obalsiai; Patinas. Stella Maria; Eilės; Sakelė. Nakša. Eilės; Arnas. Nelaimės; J. Varpulis. Eilės; Nijolė. Sesučių daina; Rugėnas. Pageltes lapelis; Kirvelis. Kieno viršus; Argus. A. a. Stefanija Girytė; G. Taučius. Visuomeniniai mokslai ir mes; Dr. J. Toraitis. Iš mūsų atgijimo istorijos; M. Naras. Apie dailaus elgimosi meną; Moksle. Artimiausiu mūsų šių dienų uždaviniai; M. Rugga. Iš Amerikos lietuvių moksleivių gyvenimo; Laiškas Amerikos Liet. R. K. Moksleivių Susiv. į Atėitininkus Lietuvoje; Iš moksleivių gyvenimo; Recenzija; Redakcijos atskai.

## Ieško savųjų.

Juozapas Narmanas Kauno gub., Telšių pav., Lenkumų parap., Sriuoptų sod. ir Kazimieras Mažeikis Kauno gub., Telšių pav., Salantų parap., Dvarcenių sod. Ieško giminių ir pažįstamų Amerikoje. Jų antrašas: Gor. Petrograd Novy (?) per N. 3. Kazimiru Mažeika.

Stanislovas Liauškas ieško savo brolio, giminių ir pažįsamų Kauno gub., Zarasų pav., Pandelio val., Alizavo par. Antrašas: Petrograd, B. O. Gavan Opočinina ul. d. 24 kv. 3. Stanislovu Liauško.

Jonas Liakavičius, Kauno gub., Vilkmėrgės apskr., Kupiškio valsč., Aukštupenų sod., Ieškau giminių ir pažįstamų. Atsiliepkite šiuo antrašu: Petrograd, Vasilievskij Ostr. Gavan Opočinina ul. d. 24, kv. 3. Ivanu Lekaviču.



**Dovanos lietuviams karės belaisviams Vokietijoje.**

Sulyg patarimą Jo Eminenijos karinolo Farley American Relief Fund'o for Lithuanian War Sufferers kunigai nutarė paaukoti žymesnę auką knygomis lietuviams karėvams karo belaisviams Vokietijoje kalėjime.

„Zvaigždėje“ ir kituose laikraščiuose (kurie uždyk apsiims) bus pagarsinta visų aukotojų vardai. Raginam Amerikos lietuvių katalikų visuomenė, kad kuoduos žiaurus prisidėtų prie šitos dovanos, idant belaisviai mūsų broliai galėtų nors kiek palengvinti savo sunkų padėjimą, pasiskaitydami naudingus raštus.

Kurie turi knygas ir nori anas paaukoti karės belaisviams Vokietijoje, teprišunčia anas knygas (apmokėdami expresso lėšas) KUN. A. MILUKO vardu 94 HULL AVE., MASPETH, L. I., N. Y

Neturintie knygų, norėdami anas pirkti „Zvaigždės“ redakcijoje, teprišunčia šiai redakcijai savo auką ir parašo, kokią knygą nori nupirkti belaisviams. Pirkusiu „Zvaigždės“ redakcijoje knygas nusiųs savo lėšomis į laivą. Aukotojų gi vardai bus garsinami „Zvaigždėje“.

Tuom tarpu paaukojo:

Kun. S. Remeika knygų už	100	dol.
Kun. A. Kodis „ „	100	„
„ P Saurusaitis „ „	100	„
„ A. Jusaitis „ „	100	„
„ A. Milukas „ „	200	„
„ B. Zindzius „ „	50	„
„ S. Pankauskas „ „	50	„
„ J. Valantiejus „ „	30	„
„ J. Kaulakis „ „	50	„
„ M. Kazėnas „ „	50	„
Julė Pranaičiūtė „ „	50	„
P. Mikalauskas „ „	32	„
Kazimieras Brusokas „ „	20	„
Matas Milukas „ „	20	„
Mikolas Stasiūnas „ „	10	„
Ona Czelaitė „ „	6	„
Ona Zelanienė „ „	5	„
Jonas Navickas „ „	3	„
J. Spuodis „ „	4	„
J. Bernatavicius „ „	5	„
K. Lizūnas „ „	5	„
A. Smailiukė „ „	5	„
Povilas Augustinas „ „	2	„
J. Svelnis „ „	3	„
Ona Jonaičiūtė „ „	4	„
Aleks. Grabauskas „ „	5	„
Magdė Paulionienė „ „	2	„
Marė Pušinskienė „ „	5	„
„Roto“ Studentų Draug. „ „	5	„
Maspeth'o parap. vaikai „ „	6	„

Iki šiol viso labo knygų paaukojo už 1027 dol.

Kan daugiaus?

Aukotojų vardai bus garsinami „Zvaigždėje“ ir kituose katalikų laikraščiuose (kurie už dyką apsiims gar sinti) per visas šventes. Gi mūsų broliai belaisviai bus neap- eakytai aniems dėkingi.

Pasakbimas.

**IŠTIKIMAS BENDRAS.**

Šių dienų žmonės per daug užimti. Jie neturi laiko net pavalgyt, jie nepaiso ką valgo. To pasekme sugadina savo vidurius neatsakančiu maistu. Kiekvienas skundžiasi viduriais. Geriausias būdas tam pagelbėti tai Trinerio Amerikinis Elixiras iš Kartaus Vyno, — ištikimiausias žmogui bendras. Jis išvalo žarnas, užlaiko jas švariai ir sudrūkina lyginai kaip nervus ir visą kūną. Trinerio Amerikinis Elixiras iš Kartaus Vyno tai ištikima gyduolė nuo užkietėjimo, nervuotumo, galvos skaudėjimo, migrenos, apetito ir energijos netekimo, teipgi neturi sau lygios nuo pilvo negalių, paeinančių iš gyvenimo permaitos ar sunkių darbų kaip angliakasylose. Kaina \$1.00. Aptiekose. Jei kentė nuo reumato ar neuralgijos, Trinerio Linimentas gali tikrai palengvinti didelius skaudėjimus. Trinerio Linimentas naudojamas tik išviršiniuose skaudėjimuose ir taipgi gelbsti prietikiuose kaip išsiskime, sutinime nušalime ir t.t. Kaina 25 ir 50c. aptiekose, per paštą 35 ir 60c. Jos. Triner, išdirbėjas chemikas, 1833 — 1839 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Nauja knyga.

**NAUJOS EILES IR DEKLIAMACIJOS**

Siuomi pranešu lietuvių visuomenei, kad aš išleidau rinkinį naujiausių ir puikiausių eilių ir deklamacijų apie Europos karę, apie Lietuvą, apie tėvynę mūsų nuvargintą ir šiaip visokių juokauų, kurios bus labai tinkamos deklamuot ir dainuot visokiuose susirinkimuose, prakalbose ir perstatimuose.

KNYGELE DIDELIO FORMATO 96 PUSLAPIU.

Kaina - - 25 centai.

Pinigus galima prisiųsti krasos ženklelais.

PAULIUS P. MIKALAUSKAS,

248 W. FOURTH ST., SOUTH BOSTON, MASS.

Teipgi galima gauti pas

Peter J. Mikalauskas,

3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.

**Užcėdyk nuo 15 % iki 20 % įvezdami DABAR elektrą savo krautuvėn!**

Geriam krautuvės apšvietimui ir paraginimui visuomeniškam elektros naudojimui smulkmeniškom krautuvėms, iš dalies dėlei Amerikos Elektros savaitės apvaikšiojimo mes siūlome nekaipo premiją nuleisti nuo 15 nuoš. iki 20 nuoš. visu įvedimo elektros šviesos lėšu tiems smulkmenišk krautuviu savininkams, kurie panorės dabar savo pardavinyčiai ir ju langus apšviesti elektros šviesa. Tuomi pasiulymu tegalima naudotis nuo 1 d. lapkričio iki 9 d. gruodžio ir kurie juo naudosis, turės pas save elektros šviesą neveliau 31 d. gruodžio.

Tas neparastas pasiūlymas pritaikoma naujai pastatytom smulkmenišk krautuvėm mūsų linijose kur tereikalinga vien suvesti vielos ir keli patobulinimo dalykai, kuriuos galima igyti nuo šviesos įvedimo tarnybos. Arba mes galime atsųsti savo žmogų į jus namus, kuris paaiškins apie tą duosnų pasiūlymą ir suteiks uždyką spauzdintus lapelius su visom smulkmenom tame reikale.

*Atsiminkit, jog tas jums nieko nelėšuoja ir neikiak jus nesuriša, kaa ištirti tą pasiulymą. Telefonuok šiandien apie visas sąlygas.*

Walnut 4700 Main 100

**The Philadelphia Electric Company**



**Kalbėk Per Savo Telefoną.**

Zinoma, jūs naudojat Bell Telefoną kasdien. Atsiminkit, kaip jūs duodat numerą, kalbėkis tiesiog į telefoną.

Kalbėk po valiai, kalbėk aiškiai ir kada operatorė atkartoja numerą, atsakyk „Yes“ arba „Right“.

Pamatysite, kad šitos paprastos pastabos padės jums daug greitam patarnavimui.

The Bell Telephone Company of Pennsylvania.

**Susivienijimas Lietuvių R. Kat. Amerikoje.**

— Yra —

Gyvam Džiaugsmas! Sergančiam Viltis! Mirstančiam Ramybė!

Tūkstančiai Lietuvių—Katalikų priėmė prie šios organizacijos ir tūkstančiai kas metai prisirašo naujų narių. Bet gal dar pats, gerbiamas skaitytojau, apie šią organizaciją nesi girdėjęs, o jei ir girdėjai, tai gal nepamastėi, kas ji yra ir delko pats neprisirašai?..

Štai kas šioji organizacija yra ir ką ji duoda:

- 1) Apsaugoja narių gyvastį ir moka pomirtines \$150.00, \$250.00, \$500.00, \$750.00, \$1000.00.
- 2) Moka pašelpas nariams-ligoniams kas savaitė po \$3.50 \$7.00, \$10.50, \$14.00.
- 3) Selpia neigalinčius narius ir našlaičius.
- 4) Skleidžia apšvieta, išleidinėja gerus raštus ir dalina nariams veltų (dovanai)
- 5) Platina dorybę, suteikiant patarimus ir nurodymus tikėjimo ir auklėjimo dvasios reikaluose.
- 6) Rūpinasi Lietuvių Tautos reikalais, remia pinigiskai ir morališkai visokias lietuvių kultūriškas įstaigas ir tt.

Instojimas į S.L.R.K.A. pigus. Mėnesinė mokeskis lengva. Norėdami gauti platesnes informacijas, kreipkitės į vietines kuopas, kurios randasi kuone visur po visą Ameriką, kur tik lietuviai apsigyvene, arba tiesiai pas Centro Raštininką šiuo adresu:

J. S. VASILAUSKAS

112 North Greene Street

Baltimore, Md.

**Father's Di Ielsi -- Kosulio Gyduolė**



yra geriausias vaistas nuo kosulio, šalčio, whooping kosulio, astmos ir kitų ligų turinčių susirišimą su plaučiais.

Mainieriai, kankinam Mainų Dulkių, Parako dūmų ir Astmos aptuérés pagelba vartodami Fither Di Ielsi's Kosulio Gyduolę. Turi pagyrimus nuo natyrusių mainierių, kaipo geriausias vaistas visokiuose atsitiki-muose.

PARSIUDODA VISOSE AP- TIEKOSE.

Kaina, 35c, 65c, \$1.00

Rekomenduojame taipogi

**Father Di Ielsi's Grumuliavimui Tonikas,** pagerina grumuliavimą, kraują padaro turtingu ir panai- kina nemalonų kvapą. Kaina 50 centų.

**Father Di Ielsi's 402 Liniment,**

yra skiriamas nuo reumatizomo, neuralgijos, nikstelėjimu štesimų, ištinimų, galvos skaudėjimo ir t. t. Kaina 25c. REV. MICHAEL DI IELSI' 402 Division Str. Camden, N. J.

**IŠ KELIONĖS**

**PO EUROPA IR AZIJA**

Ta knyga yra tai

**Didžiausias savo rūšies veikalas,**

parašyta „Zvaigždės“ redaktorės J. Pranaičiūtės. Knyga turi apie 380 puslapių ir papuošta 102 iliustracijomis (paveikslais).

Indomųs toje knygoje aprašymai Prancijos, Belgijos ir Vokietijos žemių, kur dabar verda Europejiška karė. Tie aprašymai papuošti daugeliu iliustracijų.

Bet indomiausias beabejo yra aprašymai ispu- džių iš Tėvynės ir iš senovės Lietuvos žemių, kuriuos vienok viršija aprašymai Vidurinės Azijos, Kaspijos ir Kaukazo žemių ir anų žmonių. Nemažiaus idomųs aprašymai abiejų Rusijos sostinių, Maskvos ir Peterburgo, su paminėjimu lietuvių naujokynių istorijos tose vietose.

Knygos kaina . . . . . 2 dol.  
Audeklo apdarais . . . . . 2.25  
Skūros apdaruose su paaukuotais kraštais . . . . . 3.50

Galima gauti „Zv.“ Knygyne

**DOMIN. BRAZINSKAS**

Visoje Elizabeth'o apylinkėje gerai žinomas

**LIETUVIS GRAGORIUS**

79—81 Wall Street

Elizabethport, N. J.



Pasamdo vežimus ir automobilius

Pasivažinėjimui

Veselijoms

Kriškstynoms

ir t. t.

Patarnavimas visiem be skirtumo

Sąžiningas

Užganėdinantis

Greitas

Ir Pigus

LIETUVIAI, VISUOMET KREIPKITES PRIE SAVIŠKIO!

Telephone 2713-M Market

**M. AKIALIS**

Lietuvis Graborius

146 Adams St.

Kampas Lafayette St.

Newark, N. J.

Parsamdo automobilius ir karietas visokiuose progose

**J. P. BUDGINAS BANKINIS KONTORAS**

Siunčia Pinigus į visus kraštus svieto greitai ir pigiai. Par- duoda Laivakortes ant greičiausių laivų; Išmaino Pinigus visu kraštų svieto, kaip tai: rublius, markius, kronus, dolerius ir tt. Apsaugoja dalktus ir budinkus nuo ugnies. Užlaiko Krautuve Knygų, Popierių, Abrozų ir kitokių bažnytinių daiktų. Pas ji galima užsirašyti laikraštį „Zvaigždė“. Ateikite persitkrinti: 4549 So. Hermitage Ave., CHICAGO, ILL.



# Amerikos Lietuvių Kat. Laikraščiai.

## „TIKYBA IR DORA.“

laikraštis leidžiamas Kunigų Marijonų Chicagoje  
eina du kartu į mėnesį.

Rašo apie tikėjimo dalykus, paduoda, žinių iš  
katalikų visuomenės gyvenimo, duoda atsakymų  
į visokius užklausimus iš tikėjimo ir doros srities.

KAINA METAMS \$1.00; vieno numerio — 5c.

Agentams už metinę prenumeratą duodame 30c.,  
už pavienius numerius po 2c.

Adresas: „TIKYBA IR DORA“

1631 W. North Ave., Chicago, Ill.

Kas nori gauti vieną numerį, turi atsiųsti 1 c. kra-  
sos ženklelį.

## Jeį trokšti apšvietos

Ar sveiko maisto savo protui, tai skaityk dvasiaitini ilus-  
truotą jaunimo laikraštį

„VYTI“

„VYTIS“ yra vienatinis ir pirmutinis jaunimo laikraštis  
Amerikoje.

„VYTYJE“ telpa geriausi raštai mūsų jaunų rašytoju,  
literatū ir studentų.

„VYTYJE“ rasi žinūčių iš Amerikos bei Lietuvos jaunuo-  
menės gyvenimo.

„VYTIS“ leidžiamas tautiškai—katalikiškoje dvasioje.

„VYTI“ leidžia Lietuvos Vyčių jaunimo organizacija.

Metam „VYTIS“ kanuoja \$1.50, pusmečiui .75c.

L. Vyčių organizacijos nariams „VYTIS“ siunčiamas už  
mėnesines mokestis.

Prisiųsk savo antrašę ir už 2 c. ženklelį, o viena nu-  
meri pažiūrėjimui prisiųsime veltui.

Visais reikalais kreipkitės:

„VYTIS“

731 West 18th St.,

Chicago, Ill.

## Geriausią Knygą

### Supažindinti Amerikiečius su Lietuva.

American Relief Fund for Lithuanian War Sufferers  
(Amerikos Pašalpos Fondas Lietuviams nuo Karo Nuken-  
tėjusiems išleido didelę netoli pusantrošimto didelio  
formato puslapių — knygą, kurioje anglų kalbo-  
je išdėstyta viskas, kas labiausiai žinotina apie  
Lietuvą ir lietuvius anų praeitį ir dabartines ne-  
laimes ir vargas.

Cia randame liudijimus

1) McClure's Newspaper Syndicato korespon-  
dento, kad Lietuva, tai ne Siaurinė Lenkija.

2) p. Gabrio straipsnį iš British Review, išro-  
danti, kad Lietuvai reikalinga autonomija.

3) Ukrainos tautiškosios partijos liudijima,  
kad Lietuva turi būti atskiriama nuo Lenkijos.

4) Apie Lietuvos hierarchiją straipsnį iš La  
Vera Roma.

5) Advokato W. Butlerio (iš New Yorko)  
straipsnį apie Lietuvų nuopelnus civilizacijai.

6) Rockefellerio atstovų liudijimą apie baisia-  
sias vargas ir nelaimes Lietuvos žemėse.

7) New York Juornal'o redakcijos straipsnį  
apie Lietuvų tragišką padėjimą teipgi New  
Yorko Times raportą aprašantį kun. Dr. A. Ma-  
liausko pranešimą.

8) Lietuvos istoriją.

9) Lietuvos Literatūros platesnę istoriją.

10) Rezoliucijas Am. R. Fondo įvairiose vietose  
padarvatas.

11) M. Yčo memorialas Sventam Tėvui.

12) Mūsų atstovų liudijimas apie Lietuvą su-  
lyg N. Y. Times'e pagarsintą reporta.

Yra teipgi tilpė toje knygoje keli lietuvių  
kalboje staipsniai ir daugelis iliustracijų su paaiš-  
kinimais anglų kalba (pav. Kasciuškos, A. Mic-  
kevičiaus, A. Burbos, vyskupų Valančiausko ir  
Baranaucko, kun. A. Gimzaucko, Basanavičiaus,  
Pietario, Kudirkos ir t.t.).

Tą knygą nusipirkę už 25 centus su didžia-  
sia Lietuvai nauda išeik ietekmingesniems ameri-  
kiečiams. Užsakymus siųskit:

„Žvaigždė,“

3654 Richmond St.,

Philadelphia, Pa.

arba pas by kurį Am. Relief Fondo narį.

## „A Plea for the Lithuanians“

dar galima gauti visus numerius, jau išėjo ir 7-tas nume-  
ris iš spaudos.

KUN. J. J. KAULAKIS,

324 WHARTON ST.,

PHILADELPHIA, PA.

## KATALIKIŠKŲ LAIKRAŠČIŲ PRIETELIAMS.

Pagal įvykusios sutarties tarp katalikiškų laikraščių  
leidėjų pranešame šit ką: Tiems, kurie užsisakys per  
katalikiškų laikraščių agentūras daugiau, negu vieną laik-  
raštį — bus daromos žymios nuolaidos. Kuo daugiau kas  
užsisakys laikraščių, tuo didesnė bus padaroma nuolaida.

1) „Draugas“ — \$2.00, „Žvaigždė“ — \$2.00.	
Užsakaant abudu	\$3.25
2) „Draugas“ — \$2.00, „Darbininkas“ — \$3.00. Abudu	\$4.00
3) „Žvaigždė“ — \$2.00, „Darbininkas“ — \$3.00. Abudu	\$4.00
4) „Draugas,“ — „Žvaigždė“ ir „Darbininkas“ —	
Visi kartu	\$5.25
5) „Žvaigždė“ — \$2.00 ir „Tikyba ir Dora“ — 75c. Abudu	\$2.25
6) „Draugas“ — \$2.00 ir „Tikyba ir Dora“ — 75c. Abudu	\$2.25
7) „Tikyba ir Dora“ — 75c. ir „Darbininkas“ — \$3.00. Abu	\$3.00
8) „Draugas,“ „Žvaigždė,“ „Darbininkas,“ „Tikyba ir Dora.“ — Visi	\$5.75
9) „Draugas“ — \$2.00, „Vytis“ \$1.50. Abudu	\$2.75
10) „Draugas“ — \$2.00, „Žvaigždė“ — \$2.00, „Vytis“ — \$1.50. Visi	\$4.00
11) „Draugas,“ „Žvaigždė,“ „Vytis,“ „Tikyba ir Dora.“ Visi	\$4.50
12) „Darbininkas“ ir „Vytis.“ Abudu	\$3.75
13) „Tikyba ir Dora“ ir „Vytis.“ Abudu	\$1.75
14) „Draugas,“ „Žvaigždė,“ „Tikyba ir Dora,“ „Vytis“ ir „Darbininkas“	\$6.50
15) „Draugas“ \$2.00, (arba „Žvaigždė“) ir „Žvirblis“ — \$1.00. Abudu	\$2.50
16) „Tikyba ir Dora“ ir „Žvirblis.“ Abudu	\$1.50
17) „Vytis“ ir „Žvirblis.“ Abudu	\$2.00
18) „Darbininkas“ ir „Žvirblis.“ Abudu	\$3.25
19) „Draugas,“ „Vytis,“ „Žvirblis.“ Visi	\$3.50
20) „Draugas,“ „Žvaigždė,“ „Tikyba ir Dora“ ir „Žvirblis.“ Visi	\$4.25
21) „Draugas,“ „Žvaigždė,“ „Tikyba ir Dora,“ „Darbininkas,“ ir „Žvirblis.“ Visi	\$6.25
22) „Draugas,“ „Žvaigždė,“ „Tikyba ir Dora,“ „Darbininkas,“ „Vytis“ ir „Žvirblis.“ Visi	\$7.25
Pasarga; Čia dar nepaminti: „Moksleivis“ — \$1.00, kuris negali duoti nuolaidos, nes ne biznio pa- matais eina; „Tautos Rytas“ — 50c., kurs ir taip baisiai pigus, ir „Pažanga,“ — \$3.00, kur- rios leidimas dar nėra pilnai paaiškėjęs.	

Kurie per „ZVAIGZDES“ redakciją nori užsimokėti  
už kelių katalikiškų laikraščių prenumeratą, tai gali gau-  
ti už viršminėtas kainas:

A. MILUKAS & CO.

3654 RICHMOND ST.,

PHILADELPHIA, PA

## LAIKAS VISIEMS PRIE ŠVIESOS

Jeį trokšti igyti tikrą šviesą, užsisakyk laikraštį

### „Šviesa“

kurį skaitydamas pats apsišviesi ir kitam galėsi  
prie šviesos parodyti kelią.

„SVIESA“ rašo labai daug pamokinančio apie  
žmogaus pažangumą.

„SVIESA“ kainuoja metams tik 50 centų.

Visokiais reikalais kreipkitės adresu:

46 CONGRESS AVE., WATERBURY, CONN.

## „Draugas“

Vienintelis pigiausias Lietuvių Katalikų

### DIENRAŠTIS

„DRAUGAS“ duoda daug žinių iš karės lauko, pa-  
sakoja, kas dedas nelaimingoje mūsų tėvynėje Lietuvoj,  
skelbia įdomiausius atsitikimus iš viso pasaulio. Žinios  
paduodamos kuogreičiausiai.

„DRAUGAS“ remia, stiprina lietuvių katalikų  
draugijas, rūpinasi jų reikalais.

„DRAUGAS“ kelia tautišką susipratimą, platina  
katalikiškai lietuvišką kultūrą.

„DRAUGAS“ rašomas aiškia ir visiems supranta-  
ma kalba.

„DRAUGAS“ metams tekaštuoja tik \$3.00, pusei  
metų \$1.75. Chicagoje, siunčiant pašta, metams \$4.50.  
Nuo vaikų ir nuo agentų perkant atskirais nume-  
riais po 1c.

Užrubežyje „Draugas“ dienraštis metams \$6.  
„SAVAITINIS DRAUGAS“, Metams kaštuoja tik \$1.50.

Atskiras numeris po 3c.

Visais reikalais kreipiantis adresuokite:

Draugas Publishing Co.

1800 W. 46th St.

CHICAGO, ILL.

Mato Miluko

## SPAUSTUVĖ

Atlieka įvairiausius spaudos darbus.

Apskaitymai už darbą suteikiami taipogi per laiškus  
ant kiekvieno pareikalavimo.

Sykiu čia įsteigta

## „Žvaigždės“ Skyrius

kuriame galima atlikti visokius reikalus, paduo-  
ti apskelbimus, užsisakyti laikraštį ir t. t.

416 Hooper St.,

Brooklyn, Y. N.

Kur sueina Grand St. ir Grand St. Extension.

(Arti Union Ave.)

## Skaitykite ir platinkite „LIETUVIŲ BALSĄ“

LIETUVIŲ BALSAS rūpinasi žadinti lietuvių  
tautos sąmonę ir stiprina jų dvasią, kad kantriai  
lauktų karo pabaigos.

LIETUVIŲ BALSAS padeda šviesties ir tobuli-  
nities; jis ragina tautiečius šiuo ištremimo metu  
pasimokyti iš svetimtaučių, kas tik dora ir mau-  
dinga, o nesigabenti grįžtant tėvynėn nieko, kas  
žemina mūsų tautą.

LIETUVIŲ BALSAS didžiausias troškimas su-  
jungti tautiečius viena tautos ir tėvynės meilė-  
uosta ir paruošti kiekvieną lietuvi, kad, kaip tik  
paliaus žvangėję ginklai, tuojau grįžtų Lietuvoje,  
nes tėvynės žemelė pavirtusi per karą dirvonais,  
prirausta duobių ir griovių, laukai ariami ir valo-  
ma, o nugriauti tėvų kapai — aptveriami,

LIETUVIŲ BALSAS, dėdamas savo skiltyse  
kuopigiausia kaina skelbimus—jieskojimus, graži-  
na tėvams vaikus, vaikams tėvus, padeda surasti  
nuklydusius brolius, seseris, gimines ir pažis-  
tamus.

LIETUVIŲ BALSAS kaina: Rusijoje metams  
5 rb.; 9 mėnesiams 3 rb. 90 kap.; 6 mėnesiams (pu-  
sei metų) 2 rb. 60 kap.; 3 mėnesiams 1 rb. 30 kap.  
vienam mėnesiui 45 kap. Užsienioje metams 9  
rb.; 9 mėnesiams 6 rb. 80 kap.; 6 mėnesiams (pu-  
mečiui) 4 rb. 60 kap.; 3 mėnesiams 2 rb. 35 kap.;  
1 mėnesiui 80 kap. Skyrium numeris 5 centai.

Iš Amerikos pinigais, laiškus gauname. Siun-  
tinėti „Liet. Balsa“ i užsienius rusų cenzūra ne  
kliudo.

SKELBIMU KAINA. Petito (smulkus rašto)  
eilutė (dalinant puslapi į keturias skiltes) prieš  
tekstą — 60 kap.; po teksto — 30 kap. Pabėgė-  
liams, jieskantiems giminių arba darbo petito ei-  
lutė po teksto — 10 kapeikų. Amerikoje prieš  
tekstą 50 centų, po teksto 25 cent. petito eilutė,  
giminių jieskantiems po teksto 10 centų petito  
eilutė.

LIETUVIŲ BALSAS ADRESAS:

PETROGRAD, ŠAPERNYJ PER. 9, KV. 9.

## Didžiausia Krautuvė

Visokios įtalpos lietuviškų ir lenkiškų knygų, auksinių, sidabri-  
nių ir auksuotų laikrodžių, teipgi visokių religiškių daiktų. Kas nori  
persitikrinti, tegul prisinečia 10c. stampomis, o aplaiks mano didelį  
katalogą, kokio nė vienas iš lietuvių iki šiol neturėjo.

Kas užsirašis pas mane „Žvaigždė“, tas gaus knygą „Basanavi-  
čiaus pasakos“ vertės \$1.50, arba by kokią iš mano katalogo knygų,  
vertės 1 dol., dovanai. Visų senas pažįstamas

POVILAS P. MIKALAUSKAS,

248 W. Fourth St.,

South Boston, Mass.

## Draugiju atidai

Viską ko organizacijos reikalauje  
no mažiausio ir pigiausio ženklelio  
iki puošiausios Karūnos arba Vėlia-  
vos.

Nuo menkiausio guzikučio iki Pu-  
kiausio auksinio medalio. Visą st-  
liekame pigėi ir gerai, ir jau užganė-  
dinom tūkstančius draugiju.

Naujos draugijos reikalaukit samp-  
liu, o senos pasiųskit savo vieną se-  
ną ženklelį arba šarpa, o mes a-  
paskirto laiko darbą atlik sime.  
VISUOMET SU PATA RNAVIMU.

M. A. NORKUNAS,

166 Melrose Str.

Montello, Mass.



# Katalogas Knygų

Kun. A. Miluko išleistų

Apeigos Rymo katalikų Bažnyčios. Lenkiškai parašė kun. J. Lunkevičius. Vertė Gerutis. Antra laida. Shenandoah, Pa., 188 pusl.	60
Antanukas. Apsysaka B. Pruso. Vertė Selimas. Antra laida. Shenandoah, Pa. 40 pusl.	15
Algimantas arba Lietuviai 18-ame šimtmečiuje. Istoriska apysaka. Parašė Dr. V. Pietaris. Penki tomai. Shenandoah, Pa., 488 pusl.	2.50
Amiba Vilis. Marės Radzevičiūtės apysaka. Jono Montvilos vertimas. Antra laida. Shenandoah, Pa., 162 pusl.	75
Bajoro Vuošvis. Apsysaka iš lietuvių gyvenimo. Parašė Jonas Kmitas. Shenandoah, Pa., 68 pusl.	15
Bisrokrai. Apsysaka iš paskutinių atsitikimų Lietuvoje. Parašė Jonas Kmitas. Shenandoah, Pa., 79 pusl.	25
Fabiolė arba Bažnyčia Katakumbose. Kardinolo Wiseman'o. Vertė Vytautas. Shenandoah, Pa. 354 pusl.	1.00
Gyvačių Karalius. Ir kitos apysakėlės. Parašė Ksaveras Vanagėlis. Shenandoah, Pa., 31 pusl.	10
Iš Kelionės po Europą ir Aziją. Parašė Pranašiu Julė. Philadelphia, Pa., 380 pusl., 102 iliustracijos (paveikslai); Audeklo aparais	2.00
Skuros aparais, paauskuotais kraštais	2.25
Daktaro pasakojimų. Rudens diena. Sulaukė. Parašė Satrijos Ragana. Shenandoah, Pa., 69 pusl.	2.50
Išvakarės gret Lemano ežero. Parašė kun. M. Morauskis. Vertė Gerutis. Shenandoah, Pa., 172 pusl.	25
Kova ties Zalgiriais. Istoriska drama keturiuose aktuose. Parašė Savasis (Dr. V. Pietaris) Shenandoah, Pa. 31 pusl.	75
Kunigo gimine. Parašė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 68 pusl.	25
Kaip Elziutė praleido šv. Jono dieną. Parašė P. D. Shenandoah, Pa., 68 pusl.	20
Krasauninkas—Laižybos—Dievo žmonės. (Parašė Ksaveras Vanagėlis. Philadelphia, Pa., 28 pusl.	20
Kardinolo Mercier gromata apie Patrijotizmą ir Išlaikymą	5
Kun. Dr. M. Gustaičio, Du laišku iš Kelionės	5
Kun. Dr. M. Gustaitis	5
Leivės Metu. Apsysaka iš paskutinių atsitikimų. Parašė Antanas. Seinai, 1908 m. 187 pusl.	5
Lietuviškas Albumas. Dalis I. Istoriskos ir šiaipjau Lietuvos vietos. Parengė ir išleido kun. A. Milukas Shenandoah, Pa.,	75
Lietuviškas Albumas. Dalis II ir III. Lietuvos raštininkai, žymiausi vyrai ir tipai. Parengė ir išleido kun. A. Milukas.	1.50
Lietuviškos Pasakos. Spaudon parengė Dr. J. Basanavičius. Didelio formato knyga, 262 pusl.	1.50
Laiškai iš Kelionės po Palestiną. Kaštais kun. Antano Miluko. Shenandoah, Pa. 94 pusl.	50
Moterystė ir šeimyna. Iš vokiškos kalbos vertė J. Gerutis. Philadelphia, Pa., 41 pusl.	50
Mūsų Socialistai. Apsysaka iš paskiausių Lietuvoje atsitikimų. Parašė Jonas Kmitas. Shenandoah, Pa., 57 pusl.	15
Melagių Dėdė. Vaizdelis iš Džukų gyvenimo. Parašė Ksaveras Vanagėlis. Shenandoah, Pa., 27 pusl.,	10
Mūsų Išganytojas Jezaus Kristaus gyvenimas. Naujas pataisytas išleidimas. Shenandoah, Pa., 209 pusl., su paveikslais,	75
Nekaltybė. Iš vokiško vertė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 89 pusl.	25
Ne Mieste Laimė. Prancūziškai parašė Pierre L'Ermite. Lietuviškai vertė Pranašiu Julė. Shenandoah, Pa., 206 pusl.	1.00
Našlaičiai. Likimas tuos šeimynos. Vertė P. Str. Shenandoah, Pa., 81 pusl.	15
Pasikalbėjimas Giesmininko su Lietuva. Vyskupo A. Baranausko Eilės. Kaina .05	.05
Pasakyk Matuše, Agnieška, Ant Garlaivio. Tria Satrijos Raganos apysakėlės.	15
Pradžia ir išsiplėtimas Katalikų Tikėjimo. Parašė Vyskupas M. Valančius. Reikalingiausia kiekvienam lietuviui-katalikui knyga. Shenandoah, Pa., 235 pusl.	1.00
Paklydėliai. Kun. J. Geručio. Antras leidimas. „Zvaigždės“ skyriaus, 116 Hooper Str., Brooklyn, N. Y.	10
Slapūs ir anapus grabo. Parašė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 210 pusl.	50
Sociologijos Teologija. Parašė J. Gerutis. Gražiausia lietuviška kalba šioje knygoje išleistas visas Katalikų Teologijos mokslas. Shenandoah, Pa., 285 pusl.	1.00
Sventųjų Gyvenimai. Skaitymai kiekvienam šventą dieną. Su paveikslais. Spaudon parengė kun. A. Milukas. Visi keturi tomai	3.00
Drūtais audeklo aparais	3.50
Skuros aparais, paauskuotais kraštais	5.00

Pikta Dvasia. Latviškai parašė Rudolfas Blaumanis. Lietuviškai vertė Idlargas. Shenandoah, Pa., 72 pusl.	25
Pririmo Laikikai. Parašė K. A. K. Kun. A. Miluko leidimas. „Zvaigždės“ Spaustuvėje Shenandoah, Pa. 1907 m.	60
Praskaldėliai. Vaizdelis iš mūsų sodiečių gyvenimo. Parašė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 62 pusl.	20
Prisilauk. Kas jie? Iš kur atsirado? Kori? Parašė kun. A. Civinskas. Shenandoah, Pa., 124 pusl.	10
Prisilauk. Kas jie? Iš mūsų Karionės. Kadu vakaras. Satrijos Ragano apysakėlės. Shenandoah, Pa. 62 pusl.	15
Steponačio Raštai. Pilnas pomirtinis velionies raštų (eilėmis ir proza) išleidimas. Tvarkė Liudas Gira. Kaunas, 1912. 121 pusl.	1.00
Trumpas Katekizmas	10
Vaičičio Eilės. Su velionio plačia biografija ir paveikslu. Philadelphia, Pa., 1912. 157 pusl.	75
Valdimierius. Graži apysakėlė. Shenandoah, Pa., 47 pusl.	10
Užsiskaitant augščiau minėtas knygas reikia kreipties šiuo adresu:	
<b>“ŽVAIGŽDĖ”</b>	
3654 Richmond Str.	Philadelphia, Pa.
arba	
416 Hooper Street,	Brooklyn, N. Y.

## Naudingos ir Pigios Knygeles

Svetimos spaudos, gaunamos „Žv.“ knygyne.

BALSAS Amerikiečių Lietuviu i Tėvą Sventąjį Leoną XIII ir gyvenimai dviejų didžiū Dievo tarnu, Lietuviu: Kun. Andriaus Rudaminos, Jezavito, ir Kunigaikščio Merklio Giedraičio, Zemaičių Vyskupo	5
BLAIVININKU KNYGELE arba pamokymas apie blaivybę	5
DIENELEI BREKSTANT. Zalvarnio eilės	20
GAMTA — SVEIKATOS SALTINIS. Kam yra nemaloni sveikata? Tėčiau retas kuris atsakančiai apie ją rūpinasi. Si knygelė suteikia pluoštelį reikalingiausių apie sveikata žinių, todėl yra naudinga kiekvienam	15
GYVOJO Ražančiaus įstatai	5
KIPSAS PINTINEJE ir dvi žuvėjos. Dvi apysakėlės	5
MIESTELIO ONUTE. Sulenkėjusieme lietuviams apsakymėlis	5
MEILES AUKA. Apsysaka iš paskutiniųjų J. Kristaus dienų	5
OBRUSITELIAI. Galerija paveikslų iš maskolių gyvenimo Lietuvoje	25
SVENTOJI AGNETE. Drama dviejose veikmėse. Labai tinka pasiskaitymui ir lošimui	25
TRUMPAS LIETUVOS APRASYMAS. Su paveikslais. Pamokinant pasiskaitymai kiekvienam, kurs nori susipažinti bent kiek su savo Tėvyne—Lietuva	25

Laiškams ir pinigams siųgti antrašas:

### \* ŽVAIGZDĖ \*

3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.

## Pirmutinis Lietuviškas New Yorke UZEIGOS NAMAS arba HOTELIS



LIETUVIAI KREIPKITES PAS SAVUOSIUS  
Mes patėmijom, kad butinai yra reikalinga lietuviams New Yorke UZEIGOS NAMAS. Tai mes ir įsteigėm tą užeigos namą, kuris randasi po numeriu 498 Washington Str., kampas Spring St., New York City. Brangūs keliauninkai, kurie manot keliauti į Lietuvą, nepamirškite atsilankyti į mus užeigos namą, o gausite saužiniškus patarimus. Mes pasitinkam Yew Yorke pasažierius, pribuvusius iš kitų miestų. Suteikiame jiems nakvynę ir parūpinam pasportus konsulio.

### PARDUODAM LAIVAKORTES

ant drūčiausių ir greičiausių garlaivių už pigiausių kainą iš Lietuvos ir į Lietuvą. Siunčiam ir išmainom pinigus visų viešpatysčių. Darom daviernastis pigiau kaip kiti. Reikalauk laivakorėlių kainą, pažymėdamas iš kur ir į kur nori važiuot. Meldžiam kreiptis pas mus su visokiais reikalais ir artimiausį jums ofisą ar per laiškus.

## Geo. J. Bartašius & Co.

498 Washington St. Cor. Spring St. NEW YORK, N. Y. 416 Hooper St. Prie Grand St. Ext. BROOKLYN, N. Y. 261 W. Broadway SO. BOSTON, MASS.

**W. J. WINTERS**  
Chirurgas  
Physician and Surgeon (lietuvis gydytojas ir chirurgas pabaigęs Indianos Universiteta) Gydo visokias ligas vyrų, moteriu ir vaiku. Daro operacijas. Ofiso valandos: 9-11 rito, 2-4 po piet. 7-9 vakaro. Nedėliomis: 9-11 rito 1-4 po piet.  
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.  
OFISAS: Oak str., netoli SHENANDOAH, PA.

## IZIDORIAUS NAUSIEDO

Didžiausias Lietuviškas Pinigų Siuntimo

### Bankinis Kontoras

917 - 33-rd St., Chicago, Ill.

Tel. Yards 2705

Parduodame laivakortes ant visokių laivų į kraują ir iš kraują.

Siunčiame pinigus į visas dalis svieto greičiau ir pigiau, už visus kitus agentus Amerikoje.

Užlaikom didžiausią krautuvę vyrų drabužių, šėverykų ir skrybėlių; turime didelį departamentą aukštesnių daiktų: laikrodėlių, žiedų, aplykų, ir tt. Drauge užlaikome didelį skyrių visokių knygų: maldaknygių, istorijų, poezijų ir tt. Norėdamas ką pirkti pirmiausia ateik pas mus, o būsi užganėdintas.

Jei UŽGANEDYSIM — pasakyk kitiems.

Jei NEUŽGANEDYSIM — pasakyk mums.

## “ŽVAIGŽD SPAUSTUVE

ATLIEKA VISUS DRUKORIS! DARBUS GERAI, PIGIAI IR GREITAI

DRUKUOJA: KNYGAS, CERKULIORIUS, TIKIETUS, KONSTITUCIJAS, VISITING IR BUSINESS CARDS, UZKVIETIMUS VESELIJU, KOPERTUS, LAISKUS IR T. T.

KAS DARBA PAVES. NESIGRAUD

Kreipkite ant adreso:

3654 Richmond St Philadelphia, Pa

## F. R. BOGDAN

bažnyt. paveikslų teptorius - artistas

Malevoja paveikslus altoriams, taipogi artistiška dekoruoja vidurį bažnyčių.

Darbas gvarantuotas.

F. R. Bogdan

162 Washington Ave., Newark, New Jersey

Reikalingas vargonininkas,

kuris turi gerą balsą ir gali atsakančiai chorą mokinti.

Dėl platesnių žinių atsiskaukti pas

KUN. K. F. SATKUS,

117 LACKAWANNA AVE., DURYEA, PA.